

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ
МИНИСТРЛІГІ
ЖӨНГІР ХАН АТЫНДАҒЫ БАТЫС ҚАЗАҚСТАН АГРАРЛЫҚ-
ТЕХНИКАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ**

**Магистрлік диссертацияны/жобаны орындау бойынша
әдістемелік нұсқаулық**

Орал

Магистрлік диссертация / жоба орындау бойынша әдістемелік нұсқаулық
Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университетінің Ғылыми-
техникалық кеңесінде бекітілді және басылымға ұсынылды (23.02.2024 ж. №6 хаттама)

Құрастырушылар: Қазамбаева А. М. - эк.ғ.канд., доцент
Ахметалиева А. Б. – а.ш.ғ.канд., доцент м. а.

**Магистрлік диссертация / жоба орындау
бойынша әдістемелік нұсқаулық**

Магистрлік диссертация / жоба жазу бойынша әдістемелік нұсқаулық Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің «Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы» 2022 жылғы 20 шілдедегі № 2 бұйрығы негізінде әзірленді.

Әдістемелік нұсқаулық жоғарғы оқу орындарының оқытушыларына, магистранттарына және ғылыми-зерттеу мекемелерінің ғылыми қызметкерлеріне арналған.

Ғылыми-техникалық кеңестің отырысында қаралды және мақұлданды, № 6 хаттама " 23 " ақпан 2024 ж.

«Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университеті»
КЕАҚ

Мазмұны

1.Қолдану саласы	4
2.Нормативтік сілтемелер	4
3.Терминдер	4
4.Қысқарту	6
5. Магистратураға қойылатын негізгі ережелер мен талаптар диссертация	6
6. Магистрлік диссертацияны ресімдеу ережелері	8
7. Магистрлік жобаны ресімдеу ережелері	13
8. Магистратураның плагиатқа қарсы тексеру рәсімі диссертация / жоба	21
9. Магистрлік диссертацияны/жобаны қорғауға ұсыну	22
10. Қосымшадар	24

1 ҚОЛДАНУ САЛАСЫ

"Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университеті" КЕАҚ магистрлік диссертациясын/жобасын орындау бойынша әдістемелік нұсқаулар (бұдан әрі-әдістемелік нұсқаулар)

Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университеті КЕАҚ (бұдан әрі-Университет) магистратурасында кадрлар даярлау жүйесін ұйымдастыруға қойылатын талаптарды белгілеу мақсатында әзірленді.

Магистрлік диссертацияны / жобаны орындау бойынша әдістемелік нұсқаулар жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар мамандарды даярлау цикліне қатысатын барлық құрылымдық бөлімшелер (институттар, жоғары мектептер, ғылыми және оқу бөлімшелері және т.б.) үшін міндетті.

2 НОРМАТИВТІК СІЛТЕМЕЛЕР

Осы әдістемелік нұсқаулықта мынадай нормативтік құжаттарға сілтемелер пайдаланылады:

ҚР "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі №319-III "Білім туралы" Заңы ;

"Ғылым туралы" Қазақстан Республикасының 2011 жылғы 18 ақпандағы № 407-IV Заңы;

Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2022 жылғы 20 шілдедегі № 2 бұйрығы. Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы

ҚР БҒМ министрінің 2008 жылғы 18 наурыздағы № 125 бұйрығы. Орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдары үшін білім алушылардың үлгеріміне ағымдағы бақылауды, аралық және қорытынды аттестаттауды жүргізудің үлгілік қағидаларын бекіту туралы;

ҚР БҒМ министрінің 2018 жылғы 30 қазандағы № 595 бұйрығы. "Тиісті үлгідегі білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларын бекіту туралы";

"Еңбек нарығының қажеттіліктерін ескере отырып, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар мамандарды даярлауға мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыру қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 29 қаңтардағы № 122 бұйрығы.

"Білім беру қызметіне қойылатын біліктілік талаптарын және оларға сәйкестікті растайтын құжаттар тізбесін бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2015 жылғы 17 маусымдағы № 391 бұйрығына өзгерістер енгізу туралы " Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің м. а. 2022 жылғы 24 қарашадағы № 152 бұйрығы

Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университеті ректоратының қаулысы және Ғылыми Кеңесінің шешімдері. Жәңгір хан

3 ТЕРМИНДЕР

3.1 Терминдер

3.1.1 Ережеде қолданылатын терминдер мен анықтамалар ҚР СТ ИСО 9001-2016 сапа менеджменті жүйесіне сәйкес келеді. Талаптарына сәйкес. Сапа менеджменті жүйесінің жазбаларын басқару кезінде СМЖ рәсімінде келтірілген терминдер де қолданылады.07.ДП.01. Ақпаратты құжаттау.

3.1.2.Процесті сипаттау кезінде келесі терминдер қолданылады:

Магистратура-кемінде 60-120 академиялық кредитті міндетті түрде игере отырып, тиісті білім беру бағдарламасы бойынша "магистр" дәрежесін бере отырып, кадрлар даярлауға бағытталған жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру деңгейі;

магистрант-магистратурада оқитын тұлға;
магистр-магистратураның білім беру бағдарламаларын меңгерген адамдарға берілетін дәреже;

магистрлік диссертация-ғылым мен техниканың заманауи теориялық, әдістемелік және технологиялық жетістіктеріне негізделген, таңдалған білім беру бағдарламасы саласындағы өзекті мәселенің теориялық және / немесе практикалық әзірлемелерін қамтитын дербес ғылыми зерттеу болып табылатын ғылыми-педагогикалық магистратура магистрантының бітіру жұмысы;

магистрлік жоба- бейінді магистратура магистрантының бітіру жұмысы, таңдалған білім беру бағдарламасының өзекті мәселесінің қолданбалы мәселесін шешуге мүмкіндік беретін теориялық және(немесе) эксперименттік нәтижелерді қамтитын дербес зерттеу болып табылады;

Магистратурада бейіндік бағыт бойынша жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің тереңдетілген кәсіптік даярлығы бар экономика, медицина, құқық, білім беру, өнер, қызмет көрсету және бизнес салалары үшін басқарушы кадрларды даярлау бойынша білім беру бағдарламасы.

Магистратурада **Ғылыми-педагогикалық бағыт** бойынша жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің тереңдетілген ғылыми-педагогикалық және зерттеу даярлығы бар ғылыми және ғылыми-педагогикалық кадрлар мен ғылыми ұйымдарды даярлау бойынша білім беру бағдарламасы.

Кредит (Credit, credit-hour) - білім алушының/оқытушының оқу жұмысының көлемін өлшеудің бірыңғай бірлігі;

Зерттеу практикасы отандық және шетелдік ғылымның жаңа теориялық, әдіснамалық және технологиялық жетістіктерімен, ғылыми зерттеулердің, эксперименттік деректерді өңдеудің және түсіндірудің заманауи әдістерімен танысу мақсатында жүргізіледі;

Білім алушыларды қорытынды аттестаттау (Qualification Examination) - мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартында көзделген оқу пәндерінің көлемін игеру дәрежесін айқындау мақсатында жүргізілетін рәсім;

дескрипторлар (дескрипторлар (дескрипторлар)) - оқу нәтижелеріне, қалыптастырылған құзыреттер мен академиялық кредиттерге негізделген жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің тиісті деңгейінің (сатысының) білім беру бағдарламасын зерделеу аяқталғаннан кейін білім алушылар алатын білім, білік, дағдылар мен құзыреттердің деңгейі мен көлемін сипаттау;

Жеке оқу жоспары (бұдан әрі – ЖОЖ) – білім алушының білім беру бағдарламасы және элективті пәндер каталогы негізінде ғылыми жетекшінің көмегімен әрбір оқу жылына дербес қалыптастыратын оқу жоспары;

ЖОО компоненті (бұдан әрі-ЖК) - білім беру бағдарламасын игеру үшін ЖОО дербес айқындайтын оқу пәндерінің және академиялық кредиттердің тиісті ең төменгі көлемдерінің тізбесі;

құзыреттіліктер-оқыту процесінде алған білімдерін, дағдылары мен дағдыларын кәсіби қызметте практикалық пайдалану қабілеті;

міндетті компонент-МЖМБС белгілеген және білім алушылар міндетті түрде білім беру бағдарламасы бойынша оқитын оқу пәндерінің және академиялық кредиттердің тиісті ең төменгі көлемдерінің тізбесі;

таңдау компоненті-оқу пәндерінің және жоғары оқу орны ұсынатын академиялық кредиттердің тиісті ең төменгі көлемдерінің тізбесі, олардың пререквизиттері мен постреквизиттерін ескере отырып, кез келген академиялық кезеңде білім алушылар өз бетінше таңдайды

4. ҚЫСҚАРТУЛАР

4.1.1 процесті сипаттау кезінде емле ережелерінде көзделген және СМЖ рәсімінде келтірілген қысқартулар пайдаланылады. СМЖ 07.ДП.01 ақпаратты құжаттау.

4.1.2 процесті сипаттау кезінде келесі қысқартулар да қолданылады:

ESG-еуропалық жоғары білім беру кеңістігінде сапаны қамтамасыз етуге арналған стандарттар мен нұсқаулықтар;

ECTS - еуропалық аударма және ұпай жинау жүйесі;

GPA-Grade Point Average (орташа балл)

МЖМББС- Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты;

МЖЖЖ-магистранттың жеке жұмыс жоспары

МӨЖ-магистранттың өзіндік жұмысы

БАӨЖ-оқытушының басшылығымен магистранттардың өзіндік жұмысы

МАК-мемлекеттік аттестаттау комиссиясы

МҒЗЖ/МЭЗЖ – магистранттың ғылыми / эксперименттік-зерттеу жұмысы

ҒЖ - ғылыми жетекші

ЖМБ-жоғары мектеп басшысы

БББ-білім беру бағдарламасы

СО- сынақ орталығы

СМЖ-Сапа менеджменті жүйесі

ОҚТ-Оқытудың қосымша түрлері

5 МАГИСТРЛІК ДИССЕРТАЦИЯНЫҢ/ЖОБАНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ МЕН ТАЛАПТАРЫ

Магистрлік диссертация / жоба магистратурада оқудың соңғы кезеңі, магистранттың бітіру жұмысы болып табылады, оның негізінде қорытынды аттестаттау комиссиясы бейіні (мамандығы бойынша) бойынша ғылым магистрі академиялық дәрежесін беру туралы мәселені шешеді.

Магистрлік диссертация / жобаның мақсаты бар:

- барлық магистранттарды белсенді және мақсатты дербес оқу ғылыми-зерттеу жұмысымен қамту;

- тиісті мамандық бойынша теориялық және практикалық білімді жүйелеу, бекіту және кеңейту, дағдыларды дамыту, нақты ғылыми, технологиялық, экономикалық және өндірістік міндеттерді шешуде осы білімді қолдану;

-білім алушылардың арнайы әдебиеттермен жұмыс істеу, саланың қалыптасқан технологиясын, ұйымдастырылуы мен экономикасын, ғылыми-зерттеу жұмысының бағыты мен әдістерін талдау қабілетін анықтау' осы саладағы өндірісті дамытудың жалпы бағыты;

- қалыптасқан өндірістік жағдайды талдау негізінде білім алушылардың осы саланың даму бағытын дұрыс анықтау, белгілі бір өнімді өндіру технологиясын әзірлеу, зерттелетін сала бойынша іс-шаралар жасау, өздерінің технологиялық ұсыныстары мен әзірлемелерін экономикалық негіздеу қабілетін бағалау;

- маман ретінде түлектің кәсіби дайындығын бағалау үшін объективті материалдар алу.

5.1. Өзекті тақырыпты таңдау

Магистрлік диссертацияның/жобалардың тақырыбы өзекті болуы керек, ғылым мен өндірістің жай-күйі мен даму перспективаларына, сондай-ақ маман даярлау бейініне сәйкес келуі керек. Магистрлік диссертацияны/жобаларды ұтымды дайындау негізінен нақты жобаларды — әртүрлі меншік нысанындағы ауыл шаруашылығы кәсіпорындарының (ЖШС, шаруа және фермер қожалықтары, ғылыми-зерттеу

станциялары, зертханалар) өтінімдері бойынша, сондай-ақ нақты тақырыптағы жобаларды-өтінімдер бойынша емес, бірақ типтік, өзекті міндеттерді көрсететін жобаларды орындауды көздейді. Кейбір жағдайларда магистрлік диссертациялар/жобалар шартты өндірістік жағдайға арналған жоғары мектептердің тиісті әдістемелік әзірлемелері бойынша нақты тақырыпта орындалуы мүмкін.

Диссертацияның/жобалардың шындығы магистранттардың қызығушылығы мен шығармашылық бастамасын айтарлықтай арттырады. Сонымен қатар, практикалық және теориялық тұрғыдан (ғылыми зерттеу элементтерімен) ең қызықты магистрлік диссертациялар/қиа шешімі бойынша жобалар енгізу үшін өндіріске бағытталуы мүмкін. Мәселенің бұл тұжырымы қосымша күш-жігерді қажет етеді, өйткені профильді жоғары мектептердің оқытушылары, жұмыстардың ғылыми жетекшілері өндірістік практиканы жүргізу үшін базалық ауылшаруашылық кәсіпорындарының басшыларымен және мамандарымен тығыз байланыста болуы керек. Сонымен қатар, магистрлік диссертациялар/жобалар тақырыбын таңдауға мұндай көзқарас теориялық оқытуды өндіріс талаптарымен тығыз байланыстыруға мүмкіндік береді.

Магистрлік диссертацияның/жобалардың тақырыптарын таңдаудың қолайлы нұсқаларының бірі тақырып жоғары мектептерде жоспарлы түрде орындалатын мәселелердің немесе ғылыми зерттеулердің ажырамас бөлігі болған кезде қарастырылуы керек. Алайда, тар мәселені зерттеуге арналған эксперименттік жұмыстардың тақырыптары аз қажет деп саналуы керек. Осындай тар мәселелер бойынша зерттеу нәтижелері магистрлік диссертацияның/жобаның жеке бөлімі түрінде енгізілуі мүмкін, егер олар оның жалпы бағытына сәйкес келсе. Кейбір жағдайларда үлкен проблемалық мәселеге арналған магистрлік диссертациялар/жобалар (мысалы, ірі шаруашылықта, шаруашылықаралық кешенде және т.б. мал шаруашылығы өнімдерін өндіру технологиясын жетілдіру бойынша шаралар әзірлеу) ұжымдық түрде орындалуы мүмкін. Алайда, әрбір магистрант өзіне бекітілген бөлімді ғана әзірлейді және орындалған зерттеулердің нәтижесі бойынша магистрлік диссертацияны/жобаны жеке-жеке қорғайды.

Магистрлік диссертациялар/жобалар тақырыбын арнайы (бейіндеуші) жоғары мектептер әзірлейді және ғылыми-әдістемелік кеңеспен бір жылда екі рет бекітіледі. Магистрлік диссертациялардың/жобалардың нақты тақырыптары жыл сайын жаңартылып отырады, жоғары мектептердің отырыстарында қаралады және бекітіледі. Жоғары мектептерде бекітілген нақты тақырыптар тізімінен магистрант тақырыпты таңдауға немесе оны әзірлеудің негіздемесі мен орындылығын ұсынуға құқылы. Магистрлік диссертацияның/жобалардың негізгі міндеттерінің бірі-магистранттардың шығармашылық бастамасын және оның болашақ практикалық қызметіндегі дербестігін дамыту. Сондықтан магистрлік диссертацияны/жобаны орындауда тақырыпты таңдау кезінде магистранттың бастамасы мен тәуелсіздігін көтермелеу және дамыту өте маңызды. Тақырып анықталғаннан кейін магистрант ректордың атына таңдалған тақырыпқа магистрлік диссертацияны/жобаны орындауға рұқсат беру туралы және ғылыми жетекшіні тағайындау туралы өтініш жазады эксперттерге қарауына презентация ұсынады.

Магистрантқа тақырыпты түпкілікті бекіту және басшыны бекіту жоғары мектептің сараптамалық комиссиясының қорытындысынан кейін жүргізіледі.

Магистрлік диссертация/жоба тақырыбына сәйкес ғылыми жетекшімен бірлесіп магистранттың жеке жоспары, зерттеу әдістемесі және т.б. магистранттың жеке жоспары және магистрлік диссертацияға/жобаға ғылыми зерттеулер жүргізудің күнтізбелік жоспары Орындаушыны ұйымдастыратын және жұмыстың орындалуын кезең-кезеңімен бақылауға мүмкіндік беретін ресми құжат болып табылады. Жоспарлар жоғары мектепке тапсырылады және қиа-ға орындалған магистрлік диссертациямен/жобамен бірге ұсынылады.

5.2 Орындаушының міндеттері, ғылыми жетекшінің және консультанттардың рөлі

Магистрант магистрлік диссертацияның/жобаның сапасына толық жеке жауап береді. Ол міндетті: 1. Жұмысты орындаудың күнтізбелік кестесін әзірлеу және қатаң сақтау

2. Тақырыпқа қатысты негізгі әдеби дереккөздерді өз бетінше зерттеп, әдебиетке шолу жасаңыз.

3. Қабылданған әдістемеге сәйкес жұмыстың ғылыми-зерттеу/эксперименттік бөлігін ұйымдастырыңыз және келтіріңіз.

4 барлық қажетті деректерді жинаңыз, өңдеңіз және талдаңыз.

5. Барлық нәтижелерді қорытындылау және дұрыс және негізделген қорытындылар жасау.

6. Иллюстрацияланған материалдарды дайындаңыз және магистрлік диссертацияны / жобаны аяқтаңыз. Ғылыми жетекші және магистранттың зерттеу тақырыбы университеттің Ғылыми кеңесінің шешімімен бекітіледі. Магистрлік магистрлік диссертация/жоба жетекшілері профессорлар, доценттер, аға оқытушылар, магистранттардың ғылыми консультанттарына қойылатын талаптарға сәйкес келетін осы ЖОО-ның неғұрлым тәжірибелі ассистенттері болуы мүмкін "Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2015 жылғы 17 маусымдағы № бұйрығына өзгерістер енгізу туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2022 жылғы 24 қарашадағы №152 бұйрығымен айқындалады 391"жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беретін ұйымдардың білім беру қызметіне қойылатын біліктілік талаптарын және оларға сәйкестікті растайтын құжаттар тізбесін бекіту туралы". Магистрлік диссертацияның/жобаның ғылыми жетекшісі Басқарма Төрағасының - университет ректорының бұйрығымен бекітіледі.

Магистрлік жобаның ғылыми жетекшісі:

1. Магистрлік диссертацияға/жобаға тапсырмалар береді.

2. Жұмысты орындау үшін жалпы және жеке әдістемелерді, сондай-ақ орынды (шаруашылық, мекеме) ұсынады.

3. Магистрлік диссертацияны/жобаны орындаудың барлық кезеңіне арналған күнтізбелік жұмыс кестесін әзірлеуге көмек көрсетеді.

4. Магистрантқа қажетті арнайы әдебиеттерді таңдауға көмектеседі.

5. Магистрлік диссертацияны/жобаны орындау кезінде жүйелі консультациялық көмек көрсетеді.

6. Кезең-кезеңмен және тұтастай алғанда жұмыстың орындалу барысына кеңес береді 7. Магистрантқа магистрлік диссертацияны/жобаны қорғауға дайындалуға көмек көрсетеді.

Ғылыми жетекші тақырыптың өзектілігіне, магистрлік диссертацияның/жобаның әдістемелік және ғылыми деңгейіне жауап береді. Магистрлік диссертацияны/жобаны дайындау процесінде, басшылар магистранттарда қойылған міндеттерді шешуге дербестік пен шығармашылық көзқарасты, жұмысты орындау сапасына жоғары талапты және жұмысқа қабілеттілікті тәрбиелеуге тиіс.

6. МАГИСТРЛІК ДИССЕРТАЦИЯНЫ РЕСІМДЕУ ЕРЕЖЕЛЕРІ

6.1 МАГИСТРЛІК ДИССЕРТАЦИЯНЫҢ МАЗМҰНЫ МЕН РЕСІМДЕЛУІНЕ, ОЛАРДЫ ДАЙЫНДАУҒА ЖӘНЕ ҚОРҒАУҒА ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР

Магистрлік диссертация-ғылым мен техниканың заманауи теориялық, әдістемелік және технологиялық жетістіктеріне негізделген, таңдалған білім беру бағдарламасы

саласындағы өзекті мәселенің теориялық және / немесе практикалық әзірлемелерін қамтитын дербес ғылыми зерттеу болып табылатын ғылыми-педагогикалық магистратура магистрантының бітіру жұмысы; Магистрлік диссертация магистранттың ғылыми-зерттеу жұмысының қорытынды қорытындысы болып табылады, мамандықтың тиісті тобының нақты мамандығының өзекті мәселелері бойынша дербес ғылыми зерттеу нәтижелерін жинақтау болып табылады. Магистрлік диссертация магистранттың кәсіби біліктілік деңгейін және оның таңдаған мамандығы бойынша ҚР МЖМБС талаптарына сәйкес ғылыми таным әдіснамасын меңгеру дәрежесін айқындайды. Магистрлік диссертацияда қолдану қолданбалы мәселені шешуді қамтамасыз ететін жаңа ғылыми негізделген нәтижелер болуы керек.

Магистрлік диссертацияда қолдану қолданбалы мәселені шешуді қамтамасыз ететін жаңа ғылыми негізделген нәтижелер болуы керек. Магистрлік диссертация ретінде ғылыми сипаттағы кәсіпкерлік немесе инновациялық жобаларды қорғауға рұқсат етіледі. Магистрлік диссертация ғылым мен практиканың заманауи теориялық, әдіснамалық және технологиялық жетістіктеріне негізделуі, ғылыми зерттеулердің заманауи әдістерін қолдана отырып орындалуы, негізгі қорғалатын ережелер бойынша ғылыми-зерттеу (әдістемелік, практикалық) бөлімдерін қамтуы, тиісті білім саласындағы озық халықаралық тәжірибеге негізделуі, нақты практикалық ұсыныстарды қамтуы тиіс.

6.2. Магистрлік диссертацияның құрылымы

Магистрлік диссертацияның құрылымдық элементтері:

- 1) титул парағы;
- 2) мазмұны;
- 3) Нормативтік сілтемелер;
- 4) анықтамалар;
- 5) Белгілеулер мен қысқартулар;
- 6) кіріспе;
- 7) негізгі бөлім;
- 8) қорытынды;
- 9) өндіріске ұсыныстар
- 10) пайдаланылған көздердің тізімі (45-50 көзден кем емес);
- 11) қосымшалар

*Түйіндеме түріндегі Аннотация Мұрағат үшін магистратура түлегінің құжаттар пакетінде ұсынылады

6.3 Магистрлік диссертацияның құрылымдық элементтеріне қойылатын талаптар

1) Диссертацияның титулдық парағы диссертацияның бірінші беті болып табылады және құжатты өңдеу және іздеу үшін қажетті ақпарат көзі болып табылады. Титул парағында келесі мәліметтер келтірілген:

- диссертация орындалған ұйымның атауы;
- шектеулі мойын (қажет болған жағдайда);
- диссертацияның Тегі, Аты, Әкесінің аты;
- жұмыс атауы;
- мамандық коды және атауы (Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру мамандықтарының жіктеуіші бойынша);
- қажетті дәреже;
- ғылыми жетекшінің (ғылыми кеңесшінің)тегі, аты-жөні, ғылыми/академиялық дәрежесі және атағы;
- диссертацияны орындау орны және аяқталған жылы.

Титул парағы диссертация беттерінің жалпы нөмірленуіне кіреді. Бет нөмірі титулдық параққа қойылмайды. Титул парағында қара сиямен немесе сиямен орындалған

диссертацияның жеке қолы болуы керек. Титул парағы в қосымшасына сәйкес ресімделеді.

2) Диссертацияның мазмұнына барлық бөлімдердің, кіші бөлімдердің, тармақтардың кіріспесі, реттік нөмірлері мен атаулары (егер олардың атаулары болса), қорытындысы, пайдаланылған дереккөздердің тізімі және диссертацияның осы элементтері басталатын беттердің нөмірлері көрсетілген қосымшалардың атауы (В қосымшасы) кіреді.

3) Нормативтік сілтемелер диссертация мәтінінде сілтеме берілген стандарттардың тізбесін қамтиды. Сілтеме стандарттарының тізімі: "осы диссертацияда келесі стандарттарға сілтемелер қолданылды" деген сөздерден басталады.

Тізбеге белгілердің тіркеу нөмірлерінің өсу тәртібімен стандарттардың белгілері және олардың атаулары енгізіледі.

4) "Анықтамалар" – диссертацияда пайдаланылатын терминдерді нақтылау немесе белгілеу үшін қажетті. Анықтамалар тізімі: "осы диссертацияда тиісті анықтамалары бар келесі терминдер қолданылады" деген сөздерден басталады.

5) "Белгілеулер мен қысқартулар" диссертацияда қолданылатын Белгілеулер мен қысқартулардың тізбесін қамтиды. Белгілеулер мен қысқартуларды жазу оларды диссертация мәтініне келтіру тәртібімен немесе қажетті декодтаумен және түсіндірмелермен алфавиттік тәртіппен келтіріледі. Анықтамаларға, белгілеулерге және қысқартуларға "анықтамалар, белгілер және қысқартулар" бір құрылымдық элементінде келтіруге рұқсат етіледі.

б) Кіріспе. Кіріспе ғылыми және/немесе инновациялық сипатқа ие шешілетін ғылыми, ғылыми-техникалық немесе технологиялық проблеманың (міндеттің) қазіргі жай-күйін бағалауды, тақырыпты әзірлеу үшін негіздеме мен бастапқы деректерді, осы ғылыми-зерттеу (эксперименттік-зерттеу) жұмысын жүргізу қажеттілігінің негіздемесін, әзірлеудің жоспарланатын ғылыми-техникалық деңгейі туралы, патенттік мәселелер туралы мәліметтерді қамтуға тиіс. диссертацияны метрологиялық қамтамасыз ету туралы мәліметтер. Кіріспеде тақырыптың өзектілігі мен жаңалығы, осы жұмыстың басқа ғылыми-зерттеу/эксперименттік-зерттеу жұмыстарымен байланысы көрсетілуі, сондай-ақ зерттеудің мақсаттары, объектісі мен пәні, міндеттері, олардың жалпы ғылыми-зерттеу (эксперименттік-зерттеу) жұмысын орындаудағы орны көрсетілуі тиіс.

Жалпы кіріспе құрылымы

- өзектілігі; - зерттеу нысаны;
- зерттеу пәні;
- зерттеу мақсаты;
- зерттеу міндеттері
- зерттеу тақырыбының даму дәрежесі;
- зерттеудің теориялық және әдіснамалық базасы;
- зерттеу әдістері;
- ғылыми жаңалық;
- автор қорғауға шығарған жұмыстың негізгі ережелері;
- жұмыстың теориялық маңыздылығы;
- жұмыстың практикалық маңыздылығы;
- жұмыс тақырыбы бойынша жарияланымдар;
- диссертацияның құрылымы мен көлемі.

7) Негізгі бөлім. Диссертацияның негізгі бөлімінде орындалған жұмыстың мәнін, әдістемесін және негізгі нәтижелерін көрсететін мәліметтер келтірілген. Негізгі бөлімде мыналар болуы керек: - зерттеу бағытының негіздемесін, есептерді шешу әдістерін және оларды салыстырмалы бағалауды, ғылыми-зерттеу жұмысын жүргізудің таңдалған жалпы әдістемесінің сипаттамасын қамтитын зерттеу бағытын таңдау; - теориялық зерттеулердің сипаты мен мазмұнын анықтауды, зерттеу әдістерін, есептеу әдістерін, ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізу қажеттілігінің негіздемесін, әзірленген объектілердің әрекет ету

принциптерін, олардың сипаттамаларын қоса алғанда, теориялық және (немесе) эксперименттік зерттеулер процесі;

- қойылған міндеттерді шешудің толықтығын және жұмыстың одан әрі бағыттары бойынша ұсыныстарды бағалауды, алынған нәтижелердің дұрыстығын бағалауды және оларды отандық және шетелдік жұмыстардың ұқсас нәтижелерімен салыстыруды қамтитын зерттеу нәтижелерін жалпылау және бағалау. Зерттелетін проблеманың әдіснамалық негіздерін жариялау кезінде дереккөзге тиісті сілтемелерсіз монографиялардың, Интернет-ресурстардың мазмұнын қайта айтуға жол берілмейді.

8) Қорытындыда:

- диссертациялық зерттеу нәтижелері бойынша қысқаша қорытындылар;
- қойылған міндеттердің шешімдерінің толықтығын бағалау;
- нәтижелерді нақты пайдалану бойынша ұсынымдар мен бастапқы деректерді әзірлеу;

- осы саладағы үздік жетістіктермен салыстырғанда орындалған жұмыстың ғылыми деңгейін бағалау.

9) Пайдаланылған дереккөздердің тізімінде диссертация жазу кезінде пайдаланылған дереккөздер туралы мәліметтер болуға тиіс. Әдебиеттер тізімі А қосымшасына сәйкес ресімделеді.

10) Қосымшалар. Қолданбаларға қандай да бір себептермен негізгі бөлімге енгізілмейтін орындалған диссертацияға байланысты материалдарды қосу ұсынылады.

11) Аннотация осы жұмыстың басқа ғылыми жарияланымдармен салыстырғанда не қамтылғанын және не жаңа екенін көрсетеді. Ұсынылатын Аннотация көлемі 200 сөзден кем емес. Егер ғылыми жұмыстың мәтіні шет тілінде жазылса, онда жұмысқа қазақ/орыс тілдерінде орындалған аннотация қоса берілуі тиіс..

6.4 Магистрлік диссертацияны ресімдеу ережелері

Магистрлік диссертацияның көлемі, әдетте, кем дегенде 70 бетті құрайды. Магистрлік диссертацияның көрсетілген көлеміне қосымшалар енгізілмейді.

Дәйексөз көлемі 5-6 жолдан аспауы тиіс.

Магистрлік диссертация / жоба келесі үлгіні қолдана отырып, А4 парағының бір жағында жасалуы керек: шрифт –Times New Roman немесе Times New Roman KZ, кегль 14, сызба - қарапайым, туралау - ені бойынша, шегініс - 1.25 см, аралық-жалғыз; өрістердің өлшемдері: сол жақ 30 мм. оң жақ - 10 мм. жоғарғы-20 мм, төменгі-20 мм.

Әр түрлі гарнитураның қаріптерін қолдана отырып, белгілі бір терминдерге, формулаларға, Теоремаларға назар аударудың компьютерлік мүмкіндіктерін пайдалануға рұқсат етіледі. Диссертацияда анық, анық емес сызықтар, әріптер, сандар мен белгілер болуы керек.

Диссертациядағы тегі, ұйымның атауы, бұйымдардың атауы және басқа да тиісті атаулар түпнұсқа тілінде берілген.

Диссертацияның негізгі бөлігін бөлімдерге, бөлімдерге және тармақтарға бөлу керек. Қажет болған жағдайда тармақтар тармақшаларға бөлінуі мүмкін. Әр тармақта толық ақпарат болуы керек. Бөлімдерде, бөлімдерде тақырыптар болуы керек. Элементтердің, әдетте, тақырыбы жоқ.

Бөлімдердің, кіші бөлімдердің және тармақтардың тақырыптары абзац шегінісінен бас әріппен бас әріппен, соңында нүктесіз, астын сызбай басып шығарылуы тиіс. Егер тақырып екі сөйлемнен тұрса, онда олар нүктемен бөлінеді. Тақырыптардағы сөздерді аударуға жол берілмейді. Бөлім тақырыптары "қалың" қаріппен белгіленуі керек. Мәтін мен құрылымдық элементтердің тақырыптары арасындағы қашықтық бос жолға сәйкес келеді (0,7 мм).

Диссертацияның беттері диссертацияның бүкіл мәтінінде ақырғы нөмірлеуді сақтай отырып, араб цифрларымен нөмірленуі керек. Бет нөмірі парақтың төменгі бөлігінің ортасына нүктесіз қойылады.

Мұқаба парағы беттердің жалпы нөмірленуіне кіреді. Бет нөмірі титулдық параққа қойылмайды.

Жеке парақтарда орналасқан иллюстрациялар мен кестелер диссертация беттерінің жалпы нөмірленуіне кіреді. Диссертацияның бөлімдерінде араб цифрларымен нүктесіз белгіленген және абзац шегінісінен жазылған барлық жұмыс шегінде реттік нөмірлер болуы керек. Бөлімшелер әр бөлімнің ішінде нөмірленуі керек. Бөлім нөмірі нүктемен бөлінген бөлім және бөлім нөмірлерінен тұрады. Кіші бөлім нөмірінің соңында нүкте қойылмайды. Бөлімдер, кіші бөлімдер сияқты, бір немесе бірнеше тармақтан тұруы мүмкін. Егер диссертацияның кіші бөлімдері болмаса, онда ондағы тармақтардың нөмірленуі әр бөлімнің шегінде болуы керек және тармақтың нөмірі бөлімнің және нүктемен бөлінген тармақтың нөмірлерінен тұруы керек. Нүкте нөмірінің соңында нүкте қойылмайды.

Мысал

1 Теориялық бөлім

1.1

1.2-диссертацияның бірінші бөлімінің тармақтарын нөмірлеу

1.3

2 Әдістемелік бөлім

2.1

2.2-диссертацияның екінші бөлімінің тармақтарын нөмірлеу

2.3

3 Зерттеу және ұсыныс бөлімі

3.1

3.2

3.3

4 Экономикалық тиімділігі

Суреттер. Иллюстрациялар (сызбалар, графиктер, карталар, диаграммалар, компьютерлік басып шығарулар, диаграммалар, фотосуреттер) диссертацияда олар бірінші рет немесе келесі бетте айтылған мәтіннен кейін орналастырылуы керек. Иллюстрациялар компьютерлік нұсқада, соның ішінде түрлі-түсті болуы мүмкін. Диссертацияда барлық иллюстрацияларға сілтемелер берілуі керек. Диссертацияға орналастырылған сызбалар, графиктер, диаграммалар, сызбалар, иллюстрациялар конструкторлық құжаттаманың бірыңғай жүйесінің (ЕСКД) мемлекеттік стандарттарының талаптарына сәйкес келуі тиіс. Компьютерлік басып шығаруды пайдалану арқылы сызбаларды, графиктерді, диаграммаларды, схемаларды орындауға рұқсат етіледі.

A4 өлшемінен кіші фотосуреттер стандартты ақ қағаз парақтарына жабыстырылуы керек. Қолданбалы иллюстрацияларды қоспағанда, иллюстрациялар араб цифрларымен нөмірленуі керек. Егер сурет бір болса, онда ол "1-сурет" деп белгіленеді, "сурет" сөзі және оның атауы жолдың ортасында, сызықша арқылы орналастырылады. Иллюстрацияларды бөлім шегінде нөмірлеуге рұқсат етіледі. Бұл жағдайда иллюстрация нөмірі бөлім нөмірінен және нүктемен бөлінген иллюстрацияның реттік нөмірінен тұрады. Мысалы: Сурет 1 – .... Қажет болған жағдайда иллюстрациялардың атауы және түсіндірме деректері болуы мүмкін (сурет мәтіні үшін). "Сурет" сөзі және оның атауы түсіндірме деректерден кейін орналастырылады және келесідей орналастырылады: 1 – сурет-құрылғының бөлшектері. Әр қосымшаның иллюстрациялары араб цифрларымен бөлек нөмірлеу арқылы, цифрдың алдына қосымшаның белгісін қосу арқылы белгіленеді.

Мысалға: сурет а. з. иллюстрацияларға сілтеме жасау кезінде "... 2-суретке сәйкес" және "... 1.2-суретке сәйкес" бөлім шегінде нөмірлеу кезінде жазылуы керек. Кестелер. Кестелер көрсеткіштерді салыстырудың жақсы көрінуі мен ыңғайлылығы үшін қолданылады. Кестенің атауы оның мазмұнын көрсетуі керек, дәл және қысқа болуы керек және сол жақтағы кестенің үстіне сызықша арқылы нөмірі бар бір жолға абзац шегініссіз орналастырылуы керек. Кестенің бір бөлігін басқа бетке ауыстырған кезде бірінші беттегі

төменгі көлденең сызық жабылмайды, сол жақтағы басқа бөліктердің үстінде "жалғасы" сөзі жазылады және кесте нөмірі көрсетіледі, мысалы: "1-кестенің жалғасы". Кесте диссертацияда бірінші рет айтылған мәтіннен кейін немесе келесі бетте орналастырылуы керек. Барлық кестелерде диссертацияда сілтемелер болуы керек. Сілтеме кезінде оның нөмірін көрсететін "кесте" жазу керек. Қолданбалы кестелерді қоспағанда, кестелер араб цифрларымен нөмір арқылы нөмірленуі керек

Кестелер әдетте сол, оң және төменгі сызықтармен шектеледі. Кестедегі қаріп өлшемін мәтінге қарағанда кішірек қолдануға рұқсат етіледі (12). Кестенің жолдарын ажырататын көлденең және тік сызықтарды, егер олардың болмауы кестені пайдалануды қиындатпаса, жүргізуге жол берілмейді. Кестенің графиктері мен жолдарының тақырыптары жекеше бас әріппен, ал графиктердің субтитрлері кіші әріппен жазылуы керек, егер олар тақырыппен бір сөйлем құраса немесе бас әріппен жазылса, егер олар тәуелсіз мәнге ие болса. Кесте тақырыптары мен субтитрлерінің соңында нүкте қойылмайды. Сілтемелер. Диссертацияда стандарттарға, техникалық шарттарға және басқа құжаттарға сілтемелерге жол беріледі; бұл ретте олар тиісті талаптарды толық және біржақты айқындайды және құжатты пайдалануда қиындықтар туғызбайды. Стандарттар мен техникалық шарттарға сілтеме жасау кезінде олардың белгіленуі ғана көрсетіледі, бұл ретте стандарт тізімде толық сипатталған жағдайда олардың бекітілген жылы көрсетілмеуге жол беріледі

Жалпы құжатқа немесе оның бөлімдері мен қосымшаларына сілтеме жасау керек. Кіші бөлімдерге, тармақтарға, кестелер мен иллюстрацияларға сілтемелерге жол берілмейді. Пайдаланылған дереккөздерге сілтемелер төртбұрышты жақшада берілуі керек. Белгілер мен қысқартулар. Тізім бағанда орналасуы керек. Сол жақта аббревиатуралар, шартты белгілер, белгілер, физикалық шамалар мен терминдер алфавиттік ретпен, оң жақта олардың егжей – тегжейлі транскрипциясы келтірілген. Пайдаланылған дереккөздердің тізімі. Дереккөздер туралы мәліметтер диссертация мәтіндегі дереккөздерге сілтемелердің пайда болу ретімен орналастырылуы керек, араб цифрларымен нүктесіз нөмірленуі керек. Абзац шегініссіз басып шығару керек. Әдебиет көздері 5 жастан аспауы керек. Әрбір әдеби дереккөзді төртбұрышты жақшадағы жұмыс мәтіндегі ескертулерде атап өту керек: [..]. Магистрлік диссертацияда оқулықтар мен оқу құралдарын қолдануға болмайды. Журналдар мен арнайы басылымдардағы ғылыми мақалаларға, диссертацияларға, монографияларға, ғылыми мақалаларға баса назар аудару керек.

Интернет көздері әдебиеттің жалпы санының 15 % құрауы керек. Қолданбалар. Қосымшалар диссертацияның жалғасы ретінде оның келесі парақтарында ресімделеді немесе жеке құжат түрінде шығарылады және беттердің жалпы нөмірленуіне енгізілмейді. Параққа бет нөмірі қойылмайды. Диссертация мәтіндегі барлық қосымшаларға сілтемелер берілуі керек. Қосымшалар диссертация мәтінде оларға сілтеме ретімен орналастырылады. Әрбір қолданба жаңа беттен басталуы керек, сол жақта "қолданба"сөзі көрсетілген. Қосымшалар орыс алфавитінің бас әріптерімен белгіленеді, Е, З, Й, О, С, б, Ы, Коммерсант әріптерін қоспағанда, А әрпінен басталады. Қосымшада мәтінге қатысты симметриялы түрде жеке жолдың бас әрпімен жазылатын тақырып болуы керек.

Қорғау кезінде иллюстрация ретінде қолданылатын және Power Point көмегімен презентация түрінде жасалған үлестірме материал. Power Point презентацияларының орнына А4 форматындағы парақтарда баспа түрінде ресімделетін, папкаға салынатын және МАК-тың әрбір мүшесіне таратылатын үлестірме материалды пайдалануға рұқсат етіледі.

7. МАГИСТРЛІК ЖОБАНЫ РЕСІМДЕУ ЕРЕЖЕЛЕРІ

7.1 МАГИСТРЛІК ЖОБАНЫҢ МАЗМҰНЫ МЕН РЕСІМДЕЛУІНЕ, ОЛАРДЫ ДАЙЫНДАУҒА ЖӘНЕ ҚОРҒАУҒА ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР

Магистрлік жоба-таңдалған білім беру бағдарламасының өзекті мәселесінің қолданбалы мәселесін шешуге мүмкіндік беретін теориялық және(немесе) эксперименттік нәтижелерді қамтитын дербес зерттеу болып табылатын бейінді магистратура магистрантының бітіру жұмысы;

Магистрлік ғылыми жобаны жүзеге асырудың мақсаты:

- кәсіби саладағы теориялық және практикалық білімді бекіту, жүйелеу және кеңейту;
- өзіндік жұмыс дағдыларын дамыту және зерттеу әдістерін қолдану;
- білім алушының кәсіби салада өз бетінше жұмыс істеуге дайындық дәрежесін анықтау.

Магистрлік ғылыми жобаны орындау барысында білім алушы дағдыларын көрсетуі тиіс:

- өзіндік жұмыс;
- ғылым мен техниканың заманауи жетістіктері деңгейінде өзекті міндеттерді шешу;
- нақты қолданбалы есептерді шешуде тиісті бағыт бойынша теориялық білімді жүйелеу, бекіту және кеңейту;
- эксперименттік-зерттеу жұмысын талдау және оңтайландыру,
- орындалған жұмыстың нәтижелері бойынша тұжырымдар мен ережелерді тұжырымдау, сондай-ақ оны көпшілік алдында қорғау;
- ақпараттық-коммуникативтік технологиялардың заманауи құралдарын меңгеру;
- эксперименттік-зерттеу жұмыстарын жобалау және жүргізу процесінде эксперименттік зерттеулерді орындау тәртібі;
- ғылыми тақырып бойынша отандық және шетелдік әдебиеттермен жұмыс жасау.

Қортындылап келгенде, ғылыми жобаның орындалуы қолданбалы нәтижелерді жасауға бағытталуы керек, оны жария қорғау процесінде білім алушы бейінді магистратураның білім беру бағдарламасына енгізілген алған білімдеріне, іскерліктеріне және қалыптасқан құзыреттеріне сүйене отырып, өзінің жетістіктерін көрсетеді.

Магистрлік ғылыми жобаны және алынған нәтижені аяқтау нысаны болуы мүмкін:

- ғылыми-білім беру қолданбалы өнімдері (әдістемелік әзірлемелер, әдістемелік ұсынымдар және т. б.);
- ғылыми-анықтамалық өнімдер (тезаурустар, сөздіктер, сөздіктер, глоссарийлер, анықтамалықтар, библиографиялық аннотацияланған көрсеткіштер және т. б.);
- ғылыми-кәсіби өнім (бизнес-жоспарлар, ТЭН, жоба, талдамалық есептер, талдамалық анықтама және т. б.)
- актілер-практикадан өту орындарында, ұйымдар мен кәсіпорындарда зерттеу нәтижелерін енгізу.

7.2 Магистрлік жобаның құрылымы және оның қысқаша мазмұны

Магистрлік жобаның құрылымы қатаң рәсімделген және стандартты бола алмайды. Бұл көбінесе зерттеудің тақырыбына, күрделілік дәрежесіне және әдістемесіне, оның теориялық және практикалық маңыздылығына, сондай-ақ автордың алдына қойылған міндеттерді орындау нәтижелерін ұсынудың жалпы логикасын сақтау қажеттілігіне байланысты. Аяқталған магистрлік жоба кіріспе бөлімді, үш бөлімді, қорытынды бөлімді және пайдаланылған дереккөздердің тізімін қамтиды. Қажет болған жағдайда иллюстрациялық-статистикалық және бастапқы материал жұмыстың соңында нөмірленген қосымшалар түрінде келтіріледі.

Магистрлік жобаны жазу кезінде келесі ережелерді сақтау керек:

- магистрлік жобаның кіріспесі мен қорытындысы кемінде 2-3 бет болуы тиіс;
- магистрлік жобаның әрбір бөлімінде кемінде 2 кіші бөлім болуы тиіс, әрбір кіші бөлімнің көлемі кемінде 7-10 бетті құрауы тиіс;

- магистрлік жобаның теориялық, аналитикалық және сындарлы бөлігінің құрылымдық қатынасы шамамен тең болуы керек (әр бөлімге магистрлік жобаның жалпы көлемінің 25-тен 35% - на дейін бөлінуі керек). Ең жиі кездесетін кемшілік-бұл теориялық бөлімнің көлемі (беттер саны) бойынша артықшылық;

- әр бөлімнің соңында қорытынды жасау керек. Әдетте, тұжырымдар келесі айналымдардан басталады " осылайша...", " осыдан...", " жоғарыда айтылғандарға сүйене отырып, ..."деп қорытынды жасауға болады;

- барлық жұмыс бойынша белгілі бір көздерден материалдар алынған жағдайда, осы Ережеде келтірілген ережелерге сәйкес сілтемелер берілуі керек. Сілтемелер болмаған жағдайда магистрлік жобаны қорғауға жол берілмейді (пайдаланылған көздер тізімінде келтірілетін саны кемінде 45 болуы тиіс).

Магистрлік жұмыстың құрылымдық элементтері:

- Титул парағы;
- мазмұны;
- Нормативтік сілтемелер;
- анықтамалар;
- белгілер мен қысқартулар;
- кіріспе
- негізгі бөлім;
- қорытынды;
- пайдаланылған көздердің тізімі (45-50 көзден кем емес);
- қолданбалар.
- қазақ, орыс және шет тілдеріндегі аннотация.

Титул парағы магистрлік жобаның бірінші беті болып табылады, құжатты өңдеу және іздеу үшін қажетті ақпарат көзі болып табылады. Титул парағы Б қосымшасына сәйкес қатаң белгіленген ережелер бойынша толтырылады.

Титул парағы жоба беттерінің жалпы нөмірленуіне қосылады, бірақ оған бет нөмірі қойылмайды. Магистрлік жобаның мазмұны барлық бөлімдердің, кіші бөлімдердің, тармақтардың кіріспесін, реттік нөмірлері мен атауларын (егер олардың атаулары болса), қорытындыны, пайдаланылған көздердің тізімін және жұмыстың осы элементтері басталатын беттердің нөмірлері көрсетілген қосымшалардың атауын қамтиды.

Кіріспе ғылыми және/немесе инновациялық сипатқа ие шешілетін ғылыми мәселенің (міндеттің) қазіргі жай-күйін бағалауды, тақырыпты әзірлеу үшін негіздеме мен бастапқы деректерді, осы жұмысты жүргізу қажеттілігінің негіздемесін, әзірлеудің жоспарланған деңгейі туралы, патенттік зерттеулер туралы мәліметтерді және олардан қорытындыларды, магистрлік жобаны метрологиялық қамтамасыз ету туралы мәліметтерді қамтуға тиіс. Кіріспеде тақырыптың өзектілігі мен жаңалығы, осы жұмыстың басқа эксперименттік – зерттеу жұмыстарымен байланысы көрсетілуі, сондай-ақ зерттеудің мақсаттары, міндеттері, объектісі мен пәні көрсетілуі, әдіснамалық базасы, қорғауға ұсынылатын ережелер көрсетілуі тиіс.

Магистрлік жобаның мақсатын негіздей отырып, автор бір сөйлем ішінде таңдалған тақырып бойынша барлық зерттеу жұмыстары бағытталған мақсатты көзқарасты ашуы керек. Оның сәтті жетістігі зерттеу мәселелерінің бүкіл шеңберін ескере отырып, жұмысты дайындау және орындау барысында автордың алдында тұрған бірнеше нақты міндеттерді анықтауды қамтиды. Бұл ретте осы міндеттердің мазмұны, тізбесі және орындалуы магистрлік жобаның тиісті бөлімдерінің құрылымы мен атауына тікелей әсер ететінін ескеру қажет.

Зерттеу объектісі – нақты шаруашылық жүргізуші субъектілердің және/немесе нарықтың әлеуметтік – өндірістік, ұйымдастырушылық – басқарушылық, сату-инвестициялық қызметі.

Зерттеу нысаны белгілі бір зерттелетін объектілердің жұмыс істеуі мен дамуы процесінде туындайтын экономикалық қатынастардың жиынтығы болуы мүмкін.

Тақырып бойынша әдістемелік негіздер мен қолданылатын зерттеу әдістерін ашқан кезде де өте қысылған презентация қажет. Мұнда пайдаланудың негізінде автор таңдалған көрсеткіштер шеңберін және/немесе жұмыстың логикалық аяқталуы үшін қажетті қорытындылар, ұсыныстар мен ұсыныстарды негіздеу үшін өз есептеулерін жүргізген әдістер аталуы өте маңызды.

Бұл ұсыныстар мен ұсынымдар белгілі бір ғылыми жаңалығымен ерекшеленуі және экономиканың практикалық аспектілерін көрсетуі тиіс, ал қорытындылар – ұсынылған шаралардың жаңалығын жалпы мемлекеттік, салалық, өңірлік, аумақтық-әкімшілік сипатта және экономика салаларының бастапқы буыны деңгейінде негіздеу үшін шаралар базасы ретінде қызмет етуі тиіс.

Жұмыстың практикалық маңыздылығы мен апробациясы оның авторы тарапынан төменде келтірілген үш шараның біреуін жүзеге асыру кезінде анықталуы мүмкін:

- зерттеу объектісінде орындалған жұмыстың нәтижелерін енгізу және одан растайтын құжат алу;

- ғылыми-практикалық отырыстарда зерттеу нәтижелерін талқылау конференциялар, тақырыптық "дөңгелек үстелдер" және т. б.;

- жоба мазмұны шеңберінде кемінде бір ғылыми мақала жариялау.

Магистрлік жобаның негізгі бөлігінде орындалған жұмыстың мәнін, әдістемесін және негізгі нәтижелерін көрсететін мәліметтер келтірілген.

Магистрлік жобаның негізгі бөлігі мыналарды қамтуы керек:

- зерттеу бағытының негіздемесін, есептерді шешу әдістерін және оларды салыстырмалы бағалауды, зерттеу жұмысын жүргізудің таңдалған жалпы әдістемесінің сипаттамасын қамтитын зерттеу бағытын таңдау;

- теориялық зерттеулердің сипаты мен мазмұнын анықтауды, зерттеу әдістерін, есептеу әдістерін, эксперименттік жұмыстарды жүргізу қажеттілігінің негіздемесін, әзірленген объектілердің әрекет ету принциптерін, олардың сипаттамаларын қоса алғанда, эксперименттік зерттеулер процесі;

- қойылған міндеттерді шешудің толықтығын және жұмыстың одан әрі бағыттары бойынша ұсыныстарды бағалауды, алынған нәтижелердің дұрыстығын бағалауды және оларды отандық және шетелдік жұмыстардың ұқсас нәтижелерімен салыстыруды қамтитын зерттеу нәтижелерін жалпылау және бағалау.

Жоғарыда атап өтілгендей, магистрлік жобаның негізгі бөлігі үш бөлім мен қорытынды шегінде көрсетілген. Тұсаукесердің жүйелілігі мен қисындылығының талаптарын қатаң сақтау өте маңызды, ол үшін үшінші тараудың мазмұны жұмыстың бірінші және екінші тарауының негізгі ережелерінен, ал екінші тараудың мазмұны бірінші тарауда жасалған теориялық және әдіснамалық сипаттағы тұжырымдардан туындаған кезде осындай тәсілге қол жеткізу қажет.

Жұмыстың бірінші бөлімі ғылыми әдебиеттер мен ресми материалдарды сыни талдау негізінде зерттелетін тақырыптың ғылыми - теориялық және әдіснамалық мәселелерін ашуға, сондай-ақ біздің республикамыздың ғана емес, сонымен қатар шет елдердің экономикасын дамыту жағдайында осы мәселелерді түсіндіру бойынша әртүрлі көзқарастарды қорытуға арналуы керек. Осы көзқарастарды салыстырмалы талдау теориялық дайындық деңгейін, экономикалық ойлаудың кеңдігін және магистрлік диссертация авторының жалпы ой-өрісін көрсетуі керек. Бұл деңгей көбінесе жұмыс авторының экономикалық категориялар мен ұғымдарды жаңа көзқарастардан анықтауға өзінің пайымдаулары мен көзқарастарының дәлелдерін ғылыми негіздей алуымен анықталады. Қалай болғанда да, магистрлік жобаның авторы зерттелетін мәселеге

қатысты өз көзқарастарын жоспарлы-нақты, әдеби - статистикалық және болжамды-есептік материалдарды терең талдау нәтижелерімен растау үшін осыған ұмтылуы керек.

Жұмыстың екінші бөлімі зерттеу объектісінің даму процесін сипаттайтын көрсеткіштердің өзгеруінің жалпы заңдылықтарын, сондай – ақ осы объектінің тиімді дамуын қамтамасыз етудің әкімшілік – басқарушылық, ұйымдық - құқықтық және шаруашылық-экономикалық тетіктерін пайдаланудың жағымсыз жақтары мен кемшіліктерін анықтауға арналуы керек.

Атап айтқанда, екінші бөлімде жұмыс жүргізілетін фирмалар мен компаниялардың, қаржы институттарының қызметі талданады және соңғы 3-5 жылдағы экономикалық көрсеткіштерге терең талдау жасалады. Компаниялардың бастапқы материалы экономикалық-математикалық әдістердің көмегімен жүйеленіп, мұқият өңделуі керек. Ол кестелер, графиктер, диаграммалар, диаграммалар түрінде жалпылануы керек, мұнда сандар мен фактілер зерттелетін объектінің нақты күйі мен қызметін дұрыс және объективті түрде көрсетуі керек. Зерттеу объектісі тауарлар мен қызметтер нарығы болуы мүмкін (мысалы, дербес компьютерлер нарығы). Бұл ретте фактілер ғана көрсетілмейді, даму тенденциялары анықталады, кемшіліктер мен оларды тудырған себептер ашылады, оларды жою жолдары белгіленеді. Ұсынылған іс-шаралардың тереңдігі мен негізділігі екінші бөлімнің толықтығы мен жазылу сапасына байланысты.

Сандық материал аналитикалық кестелерге жинақталады немесе 3-5 жыл ішінде зерттелетін объектінің құрамын, құрылымын және динамикасын бейнелейтін Графиктер мен диаграммалар түрінде ұсынылуы мүмкін. Көрсеткіштер жұмыс мәтнінде жеке ережелер мен тұжырымдарды суреттеу үшін де, қосымшаларда да келтірілген.

Аталған кемшіліктерді жою және осы тетіктерді тиімді пайдалану шарттарын жетілдіру жөніндегі негізгі жолдар мен тәсілдердің ғылыми негіздемесі магистрлік жобаның үшінші бөлімінің негізгі мазмұнын құрайды. Оның негізгі мәселелерін аша отырып, автор тақырып ретінде таңдалған практикалық мәселелер мен міндеттерді ғылыми-ұйымдастырушылық шешуге бағытталған тұжырымдар, ұсыныстар мен ұсыныстарды тұжырымдауға бағытталуы керек.

Автордың бүкіл зерттеу жұмысының жалпы мазмұнынан туындайтын негізгі тұжырымдар магистрлік жобаның "қорытындысында" қысқаша баяндалады. Қорытындыда:

- магистранттың зерттеу нәтижелері бойынша қысқаша қорытындылар;
- қойылған міндеттердің шешімдерінің толықтығын бағалау;
- нәтижелерді нақты пайдалану бойынша ұсынымдар мен бастапқы деректерді әзірлеу;
- енгізудің техникалық-экономикалық тиімділігін бағалау;
- осы саладағы үздік жетістіктермен салыстырғанда орындалған жұмыстың ғылыми деңгейін бағалау.

Пайдаланылған дереккөздердің тізімі магистрлік жобаны жазу кезінде пайдаланылған дереккөздер туралы мәліметтерді қамтуы және осы Ережеде белгіленген талаптарға сәйкес ресімделуі тиіс.

Қолданбаларға қандай да бір себептермен негізгі бөлімге енгізілмейтін орындалған магистрлік жобаға қатысты материалдарды қосу ұсынылады. Қолданбаларға мыналар кіруі мүмкін:

- аралық математикалық дәлелдер, формулалар мен есептеулер;
- көмекші цифрлық деректер кестелері;
- жұмысты орындау барысында әзірленген компьютерлік техниканың көмегімен шешілетін тапсырмалардың алгоритмдері мен бағдарламаларының нұсқаулары, әдістемелері, сипаттамасы;
- көмекші сипаттағы иллюстрациялар (фотосуреттер);
- магистрлік жобаның нәтижелерін енгізу актісі және т. б.

Қорғауға шығарылатын магистрлік жобаның негізгі нәтижелері ғылыми басылымдарда кемінде бір басылымда ұсынылуы тиіс, сондай – ақ ғылыми-практикалық конференцияда баяндалуы мүмкін. Жарияланымдарға өңірлік, республикалық, халықаралық конференциялардың, симпозиумдардың, кеңестердің тезистері, шолу ақпараттық баяндамалары, талдамалық шолулар, көлемі кемінде 0,3 п. л. ақпараттық парақтар теңестірілуі мүмкін.

7.3 Магистрлік жобаны ресімдеуге қойылатын талаптар

Магистрлік жоба келесі үлгіні қолдана отырып, А4 парағының бір жағында жасалуы керек: қаріп –Times New Roman немесе Times New Roman KZ, кегль 14, сызба-қарапайым, туралау-ені бойынша, шегініс - 1.25 см, аралық-жалғыз; өрістердің өлшемдері: сол жақ 30 мм. оң жақ - 10 мм. жоғарғы-20 мм, төменгі-20 мм.

Магистрлік жобаның көлемі кемінде 60 бетті, гуманитарлық мамандықтар үшін жоба кемінде 55 бетті құрауы тиіс. басылған мәтін. Магистрлік жобаның көрсетілген көлеміне қосымшалар енгізілмейді.

Әр түрлі гарнираның қаріптерін қолдана отырып, белгілі бір терминдерге, формулаларға назар аударудың компьютерлік мүмкіндіктерін пайдалануға рұқсат етіледі.

Жобаны орындау әдісіне қарамастан, басылған мәтіннің сапасы және иллюстрациялардың, кестелердің, басып шығарулардың дизайны олардың нақты қайталану талаптарын қанағаттандыруы керек.

Магистрлік жобаны орындау кезінде бүкіл жоба бойынша кескіннің біркелкі тығыздығын, контрастын және айқындылығын сақтау қажет. Жобада анық, анық емес сызықтар, әріптер, сандар және белгілер болуы керек.

Магистрлік жобаны дайындау процесінде табылған қателерді, опискаларды және графикалық дәлсіздіктерді тазалау немесе ақ бояумен бояу және сол жерде түзетілген мәтінді (графиканы) машинкамен жазу тәсілімен немесе қара сиямен, пастамен немесе қара сиямен – қолжазба тәсілімен жағу арқылы түзетуге жол беріледі.

Мәтіндік парақтардың бүлінуіне, бұрынғы мәтіннің (графиктің) толық жойылмаған іздерінің бүлінуіне жол берілмейді.

Магистрлік жұмыста тегі, ұйымдардың, кәсіпорындардың атаулары, басылымдар және басқа да тиісті атаулар түпнұсқа тілінде берілген.

Тиісті атауларды қысқартуға және түпнұсқа атауды қоса отырып, жоба тіліне аударылған ұйымдардың аттарын келтіруге рұқсат етіледі.

Магистрлік жобаның құрылымдық элементтерінің атаулары

"Мазмұн", "кіріспе", "қорытынды", "пайдаланылған дереккөздердің тізімі", сондай-ақ оның бөлімдері мен бөлімшелерінің атаулары құрылымдық элементтердің тақырыптары ретінде қызмет етеді. Оларды парақтың жоғарғы жағында ортасында бас әріппен, соңында нүктесі жоқ, астын сызбай, қою шрифтпен басып шығару керек.

Мысал:

Кіріспе

Магистрлік жобаның негізгі бөлігін бөлімдер мен бөлімдерге бөлу керек. Бөлімдерде, бөлімдерде тақырыптар болуы керек. Тақырыптар бөлімдердің, бөлімдердің мазмұнын нақты және қысқаша көрсетуі керек.

Бөлімдер мен кіші бөлімдердің тақырыптары абзац шегінісінен бас әріппен, соңында нүктесі жоқ, астын сызбай басып шығарылуы керек. Егер тақырып екі сөйлемнен тұрса, онда олар нүктемен бөлінеді.

Магистрлік жобаның беттері араб цифрларымен нөмірленіп, бүкіл мәтін бойынша нөмірленуі керек жоба. Бет нөмірі парақтың төменгі бөлігінің ортасына нүктесіз қойылады.

Мұқаба парағы беттердің жалпы нөмірленуіне кіреді. Бет нөмірі титулдық параққа қойылмайды.

Жеке парақтарда орналасқан иллюстрациялар мен кестелер жалпы бет нөмірлеуіне жобаны қамтиды. А3 форматындағы парақтағы иллюстрациялар, кестелер Бір бет ретінде ескеріледі.

Жобаның бөлімдерінде барлық жұмыс шегінде нүктесіз араб цифрларымен белгіленген және абзац шегінісінен жазылған реттік нөмірлер болуы тиіс. Бөлімшелер әр бөлімнің ішінде нөмірленуі керек. Бөлім нөмірі нүктемен бөлінген бөлім және бөлім нөмірлерінен тұрады. Кіші бөлім нөмірінің соңында нүкте қойылмайды. Бөлімдер, кіші бөлімдер сияқты, бір немесе бірнеше тармақтан тұруы мүмкін.

Мысал: мазмұн ресімдеуі

Мазмұны

Кіріспе

1 Туристік фирманың маркетингін қалыптастыру мен дамытудың теориялық негіздері

1.1 Туристік индустрия және туристік өнім туралы түсінік

1.2 Туристік кәсіпорын құру әдістемесі

1.3 Туризмді дамытудың тиімділігін арттыруда маркетингтік технологияларды қолдану

2 Қазақстан Республикасында туристік маркетингтің дамуын зерттеу

2.1 Туристік саладағы маркетингті дамытудың қазіргі жағдайы

2.2 Отандық туристік фирмалардың маркетингтік технологияларды пайдалануын бағалау

2.3 "Ұлар ТУР" ЖШС маркетингтік қызметін және оның туристік қызметтер нарығындағы бәсекелестік позицияларын талдау

3 Қазақстан Республикасында туристік маркетингті дамыту перспективалары

3.1 компанияның фирмалық стилін дамыту бойынша ұсыныстар

3.2 "Ұлар Тур" ЖШС маркетингтік қызметін жақсарту жөніндегі іс-шаралар

3.3 Компанияның маркетингтік қызметін дамытудағы Ақпараттық технологиялар және PR

Қорытынды

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

Магистрлік жобаның мәтіні бойынша аударымдар берілуі мүмкін. Егер санау символ түрінде жасалса, онда әр санаудың алдында сызықша қойылуы керек, басқа таңбаларды нүктелер, тіктөртбұрыштар, үшбұрыштар және т.б. түрінде пайдалануға жол берілмейді.

Магистрлік жобаның әрбір құрылымдық элементі жаңа парақтан (беттен) басталуы керек. Магистрлік жобаның беттерін және оның құрамына кіретін қосымшаларды нөмірлеу өтпелі болуы керек. Мәтіндегі абзацтар (қызыл жол) бес белгіге (1,0 см) тең шегініспен басталады.

Иллюстрациялар (сызбалар, графиктер, схемалар, диаграммалар, фотосуреттер және т.б.) олар алғаш рет айтылған мәтіннен кейін немесе сілтеме көрсетілген келесі бетте орналастырылуы керек. Қолданбалы иллюстрацияларды қоспағанда, иллюстрациялар араб цифрларымен нөмірленуі керек. Суреттерде жолдың ортасында орналасқан атау болуы керек. (Мысалы: 1-Сурет. Еңбек нарығының ұтымды құрылымын анықтайтын факторлар.).

Иллюстрациялар компьютерлік нұсқада, соның ішінде түрлі-түсті болуы мүмкін.

Жобада барлық иллюстрацияларға сілтемелер берілуі керек.

Магистрлік жобада орналастырылған сызбалар, графиктер, диаграммалар, сызбалар, иллюстрациялар конструкторлық құжаттаманың бірыңғай жүйесінің (ЕСКД) мемлекеттік стандарттарының талаптарына сәйкес келуі тиіс. А4 өлшемінен кіші фотосуреттер стандартты ақ қағаз парақтарына жабыстырылуы керек.

Қажет болған жағдайда иллюстрацияларда түсіндірме мәліметтер болуы мүмкін (сурет мәтінінің астында).

Барлық суреттерге сілтемелер болуы керек, иллюстрацияларға сілтеме жасағанда, нөмірлеу кезінде "... 1-суретке сәйкес" деп жазу керек.

Кестелер көрсеткіштерді салыстырудың жақсы көрінуі мен ыңғайлылығы үшін қолданылады. Кестенің атауы оның мазмұнын көрсетуі керек, дәл және қысқа болуы керек. Кестенің бір бөлігін басқа бетке ауыстырған кезде бірінші беттегі төменгі көлденең сызық жабылмайды, сол жақтағы басқа бөліктердің үстінде "жалғасы" сөзі жазылады және кесте нөмірі көрсетіледі, мысалы: "1-кестенің жалғасы".

Кесте дизайнының мысалы:

Кесте 1 – Қазақстан Республикасындағы еңбек нарығының 2020-2022 жылдардағы көрсеткіштері.

Көрсеткіштер	Жылдар							2016 ж. %	
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2010ж.	2015ж.
	Экономикалық белсенді халқы, мың адам	7399,7	7657,3	7840,6	7901,7	8028,9	8228,3	8415,0	113
Бос емес халқы, мың адам	6708,9	6985,2	7181,8	7261,0	7403,5	7631,1	7857,2	117	113
Жұмыссыз халық, мың адам	690,7	672,1	658,8	640,7	625,4	597,2	557,8	80	86
Жұмыссыздық деңгейі, %	9,3	8,8	8,4	8,1	7,8	7,3	6,6	71	78
** Ескерту Автор дереккөз негізінде құрастырған [27]									

Кесте жобанда бірінші рет айтылған мәтіннен кейін немесе келесі бетте орналастырылуы керек. Барлық кестелерде жобаға сілтемелер болуы керек. Сілтеме кезінде оның нөмірін көрсететін "кесте" жазу керек. Қолданбалы кестелерді қоспағанда, кестелер араб цифрларымен нөмірленуі керек.

Кестелер әдетте сол, оң және төменгі сызықтармен шектеледі. Кестедегі қаріп өлшемін мәтінге қарағанда кішірек қолдануға рұқсат етіледі (12). Кестенің жолдарын ажырататын көлденең және тік сызықтарды, егер олардың болмауы кестені пайдалануды қиындатпаса, жүргізуге жол берілмейді.

Кестенің төменгі бөлігі мен мәтін арасындағы қашықтық 2 " бос " жол болуы керек.

Кестелердің дизайны ГОСТ 2.105-те толығырақ сипатталған.

Ескертпелер абзацтан бас әріппен басылып шығарылуы керек және астын сызбау керек. Ескертпелер мәтіннің, кестелердің немесе графикалық материалдың мазмұнына түсініктемелер немесе анықтамалық деректер қажет болса, жобанда келтіріледі. Ескертпелер мәтіндік, графикалық материалдан кейін немесе осы ескертпелер кіретін кестеде орналастырылуы керек. Егер Ескертпе бір болса, онда "Ескертпе" деген сөзден кейін сызықша қойылады және Ескертпе бас әріппен басылады. Бір ескерту нөмірленбейді. Бірнеше ескертпелер араб цифрларымен нүкте қойылмай ретімен нөмірленеді. Кестеге ескерту кестенің соңына кестенің соңын білдіретін сызықтың үстіне қойылады.

Формулалар мен теңдеулер мәтіннен бөлек жолға бөлінуі керек.

Әрбір формуланың немесе теңдеудің үстінде және астында кем дегенде бір бос жол қалуы керек. Егер теңдеу бір жолға сыймаса, онда ол (=) белгісінен кейін немесе түкіру (+), минус (-), көбейту (x), бөлу (:) немесе басқа математикалық белгілерден кейін берілуі керек, ал келесі жолдың басындағы белгі қайталанатын. Көбейту операциясын білдіретін белгідегі формуланы беру кезінде "x" белгісі қолданылады.

Таңбалар мен сандық коэффициенттердің мәндерін түсіндіру формулада берілген ретпен формуланың астына тікелей берілуі керек. Формулалар бүкіл шеңберде реттік нөмірлеу арқылы нөмірленуі керек жоба жолдағы оң жақтағы жақшадағы араб цифрларымен. Формулаларды бөлім шегінде нөмірлеуге рұқсат етіледі, содан кейін формула нөмірі бөлім нөмірінен және нүктемен бөлінген формуланың реттік нөмірінен тұрады.

Формула мысалы:

$$\frac{t^2 \sigma^2 N}{n} \quad (1)$$

мұнда: t – ықтималдыққа тәуелді сенім коэффициенті (R), бұл шекті қатенің орташа қатенің t -еселігінен аспауын қамтамасыз етуге болады;

σ^2 – зерттелетін белгінің дисперсиясы;

Δ – шекті (берілген) іріктеу қатесі;

N – зерттелетін (жалпы) жиынтықтағы бірліктер саны.

Формулалар мен теңдеулерді қолмен қара сиямен орындауға рұқсат етіледі.

Пайдаланылған дереккөздерге сілтемелер төртбұрышты жақшада берілуі керек (мысалы, [1, 15-бет]). Дереккөздер туралы мәліметтер Магистрлік жобаның мәтінінде дереккөздерге сілтемелердің пайда болу тәртібімен орналастырылуы, араб цифрларымен нүктесіз нөмірленуі және абзац шегінісінен басып шығарылуы тиіс. Бір дереккөзге бірнеше рет сілтеме жасаған кезде, көздің реттік нөмірінен басқа, төртбұрышты жақшаға тиісті бет қойылады.

Жалпы құжатқа немесе оның бөлімдері мен қосымшаларына сілтеме жасау керек. Кіші бөлімдерге, тармақтарға, кестелер мен иллюстрацияларға сілтемелерге жол берілмейді. Стандарттар мен техникалық шарттарға сілтеме жасау кезінде олардың белгіленуі ғана көрсетіледі, бұл ретте стандарт пайдаланылған көздер тізімінде толық сипатталған жағдайда олардың бекітілген жылы көрсетілмеуге жол беріледі.

Пайдаланылған дереккөздердің тізімінде магистрлік жобаның мәтінінде дереккөздерге сілтемелер пайда болу тәртібінде орналасқан және араб цифрларымен нүктесіз нөмірленген дереккөздер туралы мәліметтер бар; абзац шегініссіз басып шығару керек.

Қосымшалар магистрлік жобаның жалғасы ретінде оның келесі парақтарында ресімделеді немесе жеке құжат түрінде шығарылады. Қосымшаның құжаттың қалған бөлігімен ортақ бет нөмірленуі болуы керек.

Магистрлік жобаның мәтінінде барлық қосымшаларға сілтемелер берілуі керек. Қосымшалар магистрлік жұмыс мәтінінде оларға сілтемелердің пайда болу ретімен орналастырылады.

Әрбір қолданба жаңа беттен басталуы керек, жолдың ортасында "қолданба" сөзін, оның белгіленуін және дәрежесін көрсетеді. Қосымшада мәтінге қатысты симметриялы түрде жеке жолдың бас әрпімен жазылатын тақырып болуы керек. Қосымшалар орыс алфавитінің бас әріптерімен белгіленеді, Е, З, Й, О, С, б, Ы, Коммерсант әріптерін қоспағанда, А әрпінен басталады. "Қолданба" сөзінен кейін оның реттілігін білдіретін әріп шығады. Орыс әліпбиі толық пайдаланылған жағдайда, І, О әріптерінен басқа латын әліпбиін, одан әрі араб цифрларын пайдалануға жол беріледі.

Қосымшада келтірілген иллюстрациялар араб цифрларымен бөлек нөмірлеу арқылы, цифрдың алдына қосымшаның белгісін қосу арқылы көрсетіледі. Мысалы-А Қосымшасы: А. 1-сурет-респонденттердің " жақын арада қандай тұрмыстық техниканы сатып алуды жоспарлап отырсыз?»

Қосымшада келтірілген кестелер санның алдына қосымшаның әріптік белгісін қосып, араб цифрларымен бөлек нөмірлеу арқылы белгіленеді. Мысалы-А Қосымшасы: А1 кестесі - "Мир электроника" ЖШС клиенттерінің сауалнамалық сауалнамасының нәтижелері.

Қосымшаларда орналастырылған формулалар әр қосымшаның ішінде араб цифрларымен жеке нөмірленуі керек, әр цифрдың алдына қосымшаның белгілері қосылады, мысалы формула (В1).

8. МАГИСТРЛІК ДИССЕРТАЦИЯНЫҢ/ЖОБАНЫҢ ПЛАГИАТҚА ҚАРСЫ ТЕКСЕРУ РӘСІМІ

8.1 Белгіленген талаптарға сәйкес ресімделген магистрлік диссертация/жоба авторға және қарыз алу көзіне (плагиатқа қарсы), сараптамаға және нормабақылауға сілтеме жасамай, қарыз алу мәніне тексеру рәсімінен өту үшін бітіруші жоғары мектепке ұсынылады. Магистрлік диссертациялар (жобалар) StrikePlagiarism жүйесінде тексеріледі.сом операторы жүйесі. Жұмысты тексеру нәтижесі ұқсастық есептері болып табылады (ұқсастық есептері плагиатқа қарсы жүйе арқылы жасалады StrikePlagiarism.com).

Кесте 1. Қорғауға жұмысқа рұқсат беру критерийлері

Критерии	Магистрлік диссертациялар / жоба
Бірінші коэффициенттің мәні (К1) артық емес	30%
Екінші коэффициенттің мәні (К2) артық емес	3%
Егер жұмыста алфавитпен ешқандай манипуляция, әріптерді ауыстыру, жасырын мәтін және т. б. болмаса.	

Бақылау нормаларының міндеті-магистрлік диссертацияның құрылымы мен ресімделуінің осы Ережеде белгіленген нормалар мен талаптарға сәйкестігін тексеру.

Алдын ала қорғаудан өткеннен кейін бітіруші жоғары мектеп диссертациялық жұмыстың/жобаның мазмұнымен, сондай-ақ К.қосымшасында көрсетілген құжаттардың толық тізбесі бар папкамен (СМЖ 08.ПД.02 магистратурасы туралы ереже) танысу үшін диссертациялық жұмысты/жобаны сынау орталығына ұсынады.

Алдын ала қорғау және қарыз алу үшін тексеру процедурасы магистрлік диссертацияны қорғаудың белгіленген мерзімінен 4 апта бұрын болуы керек

Магистрлік диссертацияны/жобаны уақтылы дайындамағаны үшін ғылыми жетекші және жоғары мектеп жетекшісің жауапты болады.

Алдын ала қорғау рәсімінен сәтті өткеннен кейін, ғылыми жетекшінің және "қорғауға жіберілді" деген қорытындысы бар ресми сыртқы рецензенттің оң пікірлері, авторға және қарыз алу көзіне сілтеме жасамай, магистрлік диссертацияны қарыз алу мәніне тексеру туралы қорытынды (магистрлік диссертацияны плагиат мәніне тексеру) және сараптамалық комиссияның қорытындысы болған кезде автор қия-ға магистрлік диссертацияны ұсынады.

Магистрлік диссертацияның ұсынымдарын енгізу туралы анықтама аттестаттау комиссиясының отырысында оны қорғау үшін қосымша құжаттардың бірі болып табылады.

Магистрлік диссертацияның/Жобаның өзіндік ерекшелігі төмен болған жағдайда жұмысқа қорғауға жол берілмейді, ал магистрант университет білім алушыларының құрамынан шығарылады.

Қорытынды аттестаттау комиссиясының алдында магистрлік жобаны қорғау.

9. МАГИСТРЛІК ДИССЕРТАЦИЯНЫ/ЖОБАНЫ ҚОРҒАУҒА ҰСЫНУ

9.1 Магистрлік диссертацияларды/жобаларды қорғау кестесі академиялық күнтізбеге сәйкес бекітіледі. Магистрлік диссертацияны/жобаны қорғау қи ашық отырысында оның кемінде 2/3 мүшесінің қатысуымен өткізіледі, әйтпесе отырыс өткізілмейді.

9.2 Бір магистрлік диссертацияны/жобаны қорғау ұзақтығы 50 минуттан аспауы тиіс. Магистрлік диссертацияны/жобаны қорғау үшін магистрант қи алдында кемінде 10 минут баяндама жасайды.

9.3 Магистрлік диссертацияны / жобаны қорғау болған жағдайда жүзеге асырылады:

- ғылыми жетекшінің оң пікірі;
- ғылыми журналда кемінде бір жарияланымда және ғылыми-практикалық конференцияда бір сөйлеген сөзінде (ғылыми-педагогикалық бағыт үшін кемінде екі жарияланымның; магистратураның бейіндік бағыты үшін бір жарияланымның жиыны)
- бітіруші жоғары мектептің қорғауға ұсыным беру туралы шешімі (кафедра отырысының хаттамасынан үзінді);
- біліктілігі (ғылыми немесе академиялық дәрежесі) қорғалатын жұмыс бейініне сәйкес келетін рецензенттің бір шолуы, онда диссертацияның жан-жақты сипаттамасы және тиісті мамандық бойынша магистр дәрежесін беру мүмкіндігі туралы дәлелді қорытынды беріледі.

9.4 Егер ғылыми жетекші және/немесе бітіруші жоғары мектеп "қорғауға жол берілмейді" немесе "қорғауға ұсынылмайды" деген теріс қорытынды берген жағдайда магистрант магистрлік диссертацияны/жобаны қорғамайды.

9.5 Магистрлік диссертацияны/жобаны қорғау нәтижелері әрбір магистрантқа жеке хаттамамен ресімделеді.

9.6 Магистрлік диссертацияны/жобаны қорғауға жіберу диссертацияда/жобада плагиатқа жүйенің теріс қорытындысы болған кезде институт директорының ұсынысы негізінде университет Басқарма Төрағасы - ректорының бұйрығымен ресімделеді.

Рұқсат магистрлік диссертацияларды ресімдеуді ғылым жөніндегі проректор және сынақ орталығының сарапшы-талдаушысы магистрант папкасының мазмұнын бақылағаннан кейін жүзеге асырылады

А қосымшасы

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ МИНИСТРЛІГІ
«ЖӘНГІР ХАН АТЫНДАҒЫ БАТЫС ҚАЗАҚСТАН АГРАРЛЫҚ-ТЕХНИКАЛЫҚ
УНИВЕРСИТЕТІ» КеАҚ

ИНСТИТУТ

Жоғары мектеп _____

Мамандық _____

Мамандығы
МАГИСТРЛІК ДИССЕРТАЦИЯ
тақырып атауы

Орындаушы:
ТАӘ

Ғылыми жетекші:
Ғылыми дәрежесі, атағы
ТАӘ

Қорғауға жіберілді
ЖМ басшысы

_____

" " _____ 20_ ж

Орал

МАЗМҰНЫ

НОРМАТИВТІК СІЛТЕМЕЛЕР

Анықтамалар

БЕЛГІЛЕР МЕН ҚЫСҚАРТУЛАР

Кіріспе

1 Негізгі бөлім (әдебиетке шолуды қосқанда)

1.1

1.2

1.3

2 ЗЕРТТЕУ ӘДІСТЕМЕСІ

2.1

2.2

2.3

3 ЗЕРТТЕУ НӘТИЖЕЛЕРІ ЖӘНЕ ОЛАРДЫ ТАЛҚЫЛАУ

3.1

3.2

3.3

4 ЭКОНОМИКАЛЫҚ ТИІМДІЛІГІ

Қорытынды

ӨНДІРІСКЕ ҰСЫНЫСТАР

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

Қосымшалар

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

Пайдаланылған әдебиеттер тізіміндегі дереккөздер олардың есеп мәтінде пайда болу ретімен орналастырылуы керек. Мәтінде дереккөздерге сілтеме жасағанда, олардың реттік нөмірін төртбұрышты жақшаға салынған әдебиеттер тізімінде көрсету керек. "Пайдаланылған әдебиеттер тізімі" сөздері тақырып түрінде бас әріптермен жазылады және нөмірленбейді.

"Пайдаланылған әдебиеттер тізімі" құрылымдық элементінде дереккөздер араб цифрларымен нөмірленеді және абзац шегінісінен басылады.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі ГОСТ 7.32.2001 " ақпарат, кітапхана және баспа стандарт бойынша стандарттар жүйесі. Ғылыми-зерттеу жұмысы туралы есеп. Дизайн құрылымы мен ережелері "және ГОСТ 7.1-2003 құжаттарының библиографиялық сипаттамасы" Библиографиялық жазба. Библиографиялық сипаттама".

Мысалы:

1 Толысбаев Б.С., Бакирбекова А.М. Совершенствование системы финансирования высшего образования Республики Казахстан в условиях автономии вузов // Вестник университета «Туран». — 2018. — №2 (66) — С.249-256.

2 Каренов Р.С. Экономическая оценка потенциала мировых запасов нефти и обобщенные оценки ресурсов углеводородных топлив в отечественной практике //Вестн. Карагандинского ун-та. Сер. Экономика. — 2019. — №2(82). — С.41-54.

Конференция материалдары, еңбек жинақтары және т. б. үшін: Фамилии и инициалы авторов. Название статьи // Заглавие издания: Вид издания. — Место, год издания. — Том. — Номер. — Страницы.

Например:

3 MakyshS.B., MukhatayG. The European Central Bank's non-standard monetary policy measures: feasible, desirable and effective// Новая индустриализация как драйвер экономического роста в Казахстане в условиях глобализации: Сб. материалов межд. науч.

конф. молодых ученых. – Астана: Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева, 2019. — С.117–125

Интернет көзінен алынған материалдар үшін:

Например:

4 Соколовский Д. В. Теория синтеза самоустанавливающихся кулачковых механизмов приводов [Электрон. ресурс]. – 2016. – URL: http://bookchamber.kz/stst_2006.htm (дата обращения: 12.03.2019)

*Шетел әдебиеті сол ережелерге сәйкес ресімделеді.

Жалпы жұмысқа арналған әдебиеттердің бірыңғай тізімін ұсыну ұсынылады. Тізім міндетті түрде нөмірленуі керек. Әрбір дереккөз жұмыс мәтінде оған қаншалықты жиі сілтеме жасалғанына қарамастан, тізімде бір рет айтылады.

Б қосымшасы

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ МИНИСТРЛІГІ
«ЖӘҢГІР ХАН АТЫНДАҒЫ БАТЫС ҚАЗАҚСТАН АГРАРЛЫҚ-ТЕХНИКАЛЫҚ
УНИВЕРСИТЕТІ» КеАҚ

ИНСТИТУТ

Жоғары мектеп _____

Мамандық _____

Магистранттың ТАӘ
Мамандығы
МАГИСТРЛІК ЖОБА
"Жоба тақырыбы"

Ғылыми жетекші:
Ғылыми дәрежесі, атағы
ТАӘ
Консультант лауазымы аты жөні
(зерттеу базасынан болған жағдайда)

Қорғауға жіберілді
ЖМ басшысы

_____

" ____ " _____ 20_ ж

Орал, 20__

Мазмұны

	Нормативтік сілтемелер	3
	Анықтамалар	3
	Белгілер мен қысқартулар	3
	Кіріспе	4
1	Аналитикалық бөлімнің атауы	6
1.1	Талдау	
1.2	Есептеу	
1.3		
2	Құрылымдық бөлімнің атауы	
2.1	Бағыттар	
2.2	Ұсыныстар	
2.3		
	Қорытынды	
	Пайдаланылған әдебиеттер тізімі	
	Қосымшалар	

Ескерту: 1. Магистрлік жобаның мазмұны тиісті мамандық бойынша магистрлік жобаны орындау ерекиеліктеріне қарай құрылуы тиіс.

2. Жұмыстың аналитикалық және конструктивті бөлігінің құрылымдық қатынасы шамамен тең болуы керек, жұмыс бөлімдері (7-10 бет), кіріспе (1,5-3 бет) және қорытынды (1,5-3 бет)

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

Пайдаланылған әдебиеттер тізіміндегі дереккөздер олардың есеп мәтінінде пайда болу ретімен орналастырылуы керек. Мәтінде дереккөздерге сілтеме жасағанда, олардың реттік нөмірін төртбұрышты жақшаға салынған әдебиеттер тізімінде көрсету керек. "Пайдаланылған әдебиеттер тізімі" сөздері тақырып түрінде бас әріптермен жазылады және нөмірленбейді.

"Пайдаланылған әдебиеттер тізімі" құрылымдық элементінде дереккөздер араб цифрларымен нөмірленеді және абзац шегінісінен басылады.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі ГОСТ 7.32.2001 " ақпарат, кітапхана және баспа стандарт бойынша стандарттар жүйесі. Ғылыми-зерттеу жұмысы туралы есеп. Дизайн құрылымы мен ережелері "және ГОСТ 7.1-2003 құжаттарының библиографиялық сипаттамасы" Библиографиялық жазба. Библиографиялық сипаттама".

Мысалы:

1 Толысбаев Б.С., Бакирбекова А.М. Совершенствование системы финансирования высшего образования Республики Казахстан в условиях автономии вузов // Вестник университета «Туран». — 2018. — №2 (66) — С.249-256.

2 Каренов Р.С. Экономическая оценка потенциала мировых запасов нефти и обобщенные оценки ресурсов углеводородных топлив в отечественной практике //Вестн. Карагандинского ун-та. Сер. Экономика. — 2019. — №2(82). — С.41-54.

Конференция материалдары, еңбек жинақтары және т. б. үшін: Фамилии и инициалы авторов. Название статьи // Заглавие издания: Вид издания. — Место, год издания. — Том. — Номер. — Страницы.

Например:

3 MakyshS.B., MukhatayG. The European Central Bank'snon-standard monetary policy measures: feasible, desirable and effective// Новая индустриализация как драйвер

экономического роста в Казахстане в условиях глобализации: Сб. материалов межд. науч. конф. молодых ученых. – Астана: Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева, 2019. — С.117–125

Интернет көзінен алынған материалдар үшін:

Например:

4 Соколовский Д. В. Теория синтеза самоустанавливающихся кулачковых механизмов приводов [Электрон. ресурс]. – 2016. – URL: http://bookchamber.kz/stst_2006.htm (дата обращения: 12.03.2019)

*Шетел әдебиеті сол ережелерге сәйкес ресімделеді.

Жалпы жұмысқа арналған әдебиеттердің бірыңғай тізімін ұсыну ұсынылады. Тізім міндетті түрде нөмірленуі керек. Әрбір дереккөз жұмыс мәтінде оған қаншалықты жиі сілтеме жасалғанына қарамастан, тізімде бір рет айтылады.

**Министерство сельского хозяйства Республики Казахстан
Западно-Казахстанский аграрно-технический университет
им Жангир хана**

**Методические указания
по выполнению магистерской диссертации/проекта**

Уральск

Методические указания по написанию **магистерской диссертации/проекта** рекомендованы к изданию Научно-Техническим советом Западно-Казахстанского аграрно-технического университета имени Жангир хана, (протокол №6 от 23.02.2024 г.)

Составители : Казамбаева А.М.-канд.эк.наук, доцент
Ахметалиева А.Б.- канд.с.-х.наук, и.о.доцента

Методические указания
по написанию **магистерской диссертации/проекта**

Методические указания по написанию **магистерской диссертации/проекта** разработана на основании Приказа Министра науки и высшего образования Республики Казахстан от 20 июля 2022 года № 2. **«Об утверждении государственных общеобязательных стандартов высшего и послевузовского образования».**

Предназначена для преподавателей, магистрантов, научных сотрудников научно-исследовательских учреждений.

Рассмотрены и одобрены на заседании научно-технического совета, протокол № 6 «23» февраля 2024 г.

НАО «Западно-Казахстанский аграрно-технический университет имени Жангир хана»

Содержание

1. Область применения	4
2. Нормативные ссылки	4
3. Термины	4
4. Сокращение	6
5. Основные положения и требования к магистерской диссертации/проекта	6
6. Правила оформления магистерской диссертации	9
7. Правила оформления магистерского проекта	14
8. Процедура проверки на антиплагиат магистерской диссертации/проекта	23
9. Представление магистерской диссертации/проекта к защите	24
10. Приложение	25

1 ОБЛАСТЬ ПРИМЕНЕНИЯ

Методические указания по выполнению магистерской диссертации/проекта НАО «Западно-Казахстанский аграрно-технический университет имени Жангир хана» (далее Методические указания)

Разработано с целью установлению требований к организации системы подготовки кадров в магистратуре НАО «Западно-Казахстанский аграрно-технический университет имени Жангир хана»(далее Университет)

Методические указания по выполнению магистерской диссертации/проекта обязательно для всех структурных подразделений (институтов, высших школ, научных и учебных подразделений и др.), задействованных в цикле подготовки специалистов с послевузовским образованием.

2 НОРМАТИВНЫЕ ССЫЛКИ

В настоящем Методическом указании используются ссылки на следующие нормативные документы:

Закон РК «Об образовании» от 27 июля 2007г. №319-III«Об образовании» ;

Закон Республики Казахстан "О науке" от 18 февраля 2011 года № 407-IV;

Приказ Министра науки и высшего образования Республики Казахстан от 20 июля 2022 года № 2. Об утверждении государственных общеобязательных стандартов высшего и послевузовского образования

Приказ Министра МОН РК от 18 марта 2008 года № 125. Об утверждении Типовых правил проведения текущего контроля успеваемости, промежуточной и итоговой аттестаций обучающихся для организаций среднего, технического и профессионального, послесреднего образования;

Приказ Министра МОН РК от 30 октября 2018 года № 595. «Об утверждении Типовых правил деятельности организаций образования соответствующих типов»;

Приказ Министра образования и науки Республики Казахстан от 29 января 2016 года № 122 «Об утверждении Правил размещения государственного образовательного заказа на подготовку специалистов с высшим и послевузовским образованием с учетом потребностей рынка труда».

Приказ и.о. Министра науки и высшего образования Республики Казахстан от 24 ноября 2022 года № 152 "О внесении изменений в приказ Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 июня 2015 года № 391 "Об утверждении квалификационных требований, предъявляемых к образовательной деятельности, и перечня документов, подтверждающих соответствие им»

Постановление ректората и решения Ученого Совета Западно-Казахстанского аграрно-технического университета им. Жангир хана

3 ТЕРМИНЫ

3.1 Термины

3.1.1 Термины и определения, применяемые в положении, соответствуют СТ РК ИСО 9001-2016 Система менеджмента качества. Требованиям. При управлении записями системы менеджмента качества, также используются термины, приведенные в процедуре СМК.07.ДП.01.Документирование информации.

3.1.2.При описании процесса используются следующие термины:

магистратура – уровень послевузовского образования, направленный на подготовку кадров с присуждением степени "магистр" по соответствующей образовательной программе с обязательным освоением не менее 60-120 академических кредитов;

магистрант-лицо, обучающееся в магистратуре;

магистр – степень, присуждаемая лицам, освоившим образовательные программы магистратуры;

магистерская диссертация – выпускная работа магистранта научно-педагогической магистратуры, представляющая собой самостоятельное научное исследование, содержащее теоретические и/или практические разработки актуальной проблемы в области избранной образовательной программы, основанное на современных теоретических, методических и технологических достижениях науки и техники;

магистерский проект – выпускная работа магистранта профильной магистратуры, представляющая собой самостоятельное исследование, содержащее теоретические и(или) экспериментальные результаты, позволяющие решать прикладную задачу актуальной проблемы избранной образовательной программы;

Магистратура **по профильному направлению** реализовывает образовательные программы послевузовского образования по подготовке управленческих кадров для отраслей экономики, медицины, права, образования, искусства, сферы услуг и бизнеса обладающих углубленной профессиональной подготовкой.

Магистратура **по научно-педагогическому направлению** реализовывает образовательные программы послевузовского образования по подготовке научных и научно-педагогических кадров и научных организаций, обладающих углубленной научно-педагогической и исследовательской подготовкой.

Кредит (Credit, Credit-hour) – унифицированная единица измерения объема учебной работы обучающегося/преподавателя;

Исследовательская практика проводится с целью ознакомления с новейшими теоретическими, методологическими и технологическими достижениями отечественной и зарубежной науки, с современными методами научных исследований, обработки и интерпретации экспериментальных данных;

Итоговая аттестация обучающихся (Qualification Examination) - процедура, проводимая с целью определения степени освоения ими объема учебных дисциплин, предусмотренных государственным общеобязательным стандартом образования;

дескрипторы (descriptors (дескрипторс)) – описание уровня и объема знаний, умений, навыков и компетенций, приобретаемых обучающимися по завершению изучения образовательной программы соответствующего уровня (ступени) высшего и послевузовского образования, базирующихся на результатах обучения, сформированных компетенциях и академических кредитах;

индивидуальный учебный план (далее – ИУП) – учебный план обучающегося, самостоятельно формируемый им на каждый учебный год с помощью научного руководителя на основании образовательной программы и каталога элективных дисциплин;

вузовский компонент (далее – ВК) - перечень учебных дисциплин и соответствующих минимальных объемов академических кредитов, определяемых ВУЗом самостоятельно для освоения образовательной программы;

компетенции – способность практического использования приобретенных в процессе обучения знаний, умений и навыков в профессиональной деятельности;

обязательный компонент – перечень учебных дисциплин и соответствующих минимальных объемов академических кредитов, установленных ГОСО, и изучаемых обучающимися в обязательном порядке по образовательной программе;

компонент по выбору – перечень учебных дисциплин и соответствующих минимальных объемов академических кредитов, предлагаемых ВУЗом, самостоятельно выбираемых обучающимися в любом академическом периоде с учетом их пререквизитов и постреквизитов

4. СОКРАЩЕНИЯ

4.1.1 При описании процесса используются сокращения, предусмотренные правилами орфографии и приведенные в процедуре СМК.07.ДП.01 Документирование информации.

4.1.2 При описании процесса также используются следующие сокращения:

ESG-стандарты и руководства для обеспечения качества в Европейском пространстве высшего образования;

ECTS-Европейская система перевода и накопления баллов;

GPA – Grade Point Average (средний балл успеваемости)

ГОСО-государственный общеобязательный стандарт образования;

ИПРМ – Индивидуальный план работы магистранта

СРМ – Самостоятельная работа магистранта

СРМП - Самостоятельная работа магистрантов под руководством преподавателя

НИРМ/ЭИРМ – Научно/экспериментально-исследовательская работа магистранта

НР- Научный руководитель

РВШ – Руководитель высшей школы

ОП-образовательная программа

ИЦ-Испытательный центр НИИ

ДВО-дополнительные виды обучения

ИАК-итоговая аттестационная комиссия

5. ОСНОВНЫЕ ПОЛОЖЕНИЯ И ТРЕБОВАНИЯ К МАГИСТЕРСКОЙ ДИССЕРТАЦИИ/ПРОЕКТА

Магистерская диссертация/проект является завершающим этапом обучения в магистратуре, выпускной работой магистранта, на основе которой Итоговая Аттестационная комиссия решает вопрос о присвоении академической степени магистра наук по профилю (по специальности).

Магистерская диссертация/проект имеет свою цель:

- охват всех магистрантов активной и целенаправленной самостоятельной учебной научно-исследовательской работой;

- систематизацию, закрепление и расширение теоретических и практических знаний по соответствующей специальности, развитие навыков, применение этих знаний при решении конкретных научных, технологических, экономических и производственных задач;

- выяснение умения обучающихся работать со специальной литературой, анализировать сложившуюся технологию, организацию и экономику отрасли, направление и методы научно-исследовательской работы, общее направление развития производства в данной отрасли;

- оценка способности обучающихся на основе анализа сложившейся производственной обстановки правильно определить направление развития данной отрасли, разработать технологию производства той или иной продукции, составить мероприятия по исследуемой отрасли, экономически обосновать свои технологические предложения и разработки;

- получение объективных материалов для оценки профессиональной подготовки выпускника как специалиста.

5.1. Выбор актуальной тематики

Тематика магистерских диссертации/проектов должна быть актуальной, соответствовать состоянию и перспективам развития науки и производства, а также профилю подготовки специалиста.

Рациональная подготовка магистерского диссертации/проектов предусматривает преимущественно выполнение реальных проектов — по заявкам сельскохозяйственных предприятий различных форм собственности (ТОО, крестьянские и фермерские хозяйства, научно-исследовательских станций, лабораторий), а также проектов на реальную тему - не по заявкам, но отражающих типичные, насущные задачи.

В отдельных случаях магистерские диссертации/проекты могут выполняться на вполне конкретную тему, по соответствующим методическим разработкам высших школ для условной производственной ситуации.

Реальность диссертации/проектов значительно повышает заинтересованность и творческую инициативу магистрантов. Кроме того, наиболее интересные в практическом и теоретическом отношении (с элементами научных исследований) магистерские диссертации/проекты по решению ИАК могут направляться на производство для внедрения.

Такая постановка вопроса требует дополнительных усилий, так как преподаватели профилирующих высших школ, научные руководители работ должны иметь тесный контакт с руководителями и специалистами базовых сельскохозяйственных предприятий для проведения производственной практики. В то же время такой подход к выбору тематики магистерских диссертации/проектов дает возможность теснее связывать теоретическое обучение с требованиями производстве.

Одним из целесообразных вариантов выбора тем магистерских диссертации/проектов следует считать тот, когда тема является составной частью проблем

или тем научных исследований, выполняемых в плановом порядке на высших школах. Однако менее желательными следует считать темы экспериментальных работ по изучению узкого вопроса. Результаты исследования по таким узким вопросам могут быть включены в виде отдельного раздела магистерской диссертации/проекта если они соответствуют ее общему направлению. В ряде случаев магистерские диссертации/проекты, посвященные, большому проблемному вопросу (например, разработке мер по совершенствованию технологии производства продуктов животноводства в крупном хозяйстве, межхозяйственном комплексе и т. д.), могут выполняться коллективно. Однако каждый магистрант разрабатывает только закрепленный за ним раздел и по результатам выполненных исследований представляет отдельно магистерскую диссертацию/проект, который защищает в индивидуальном порядке.

Тематика магистерских диссертаций/проектов разрабатывается специальными (профилирующими) высшими школами и утверждается научно-методическим советом два раза в один год. Конкретные темы магистерских диссертаций/проектов ежегодно обновляются, рассматриваются и утверждаются на заседаниях высших школ.

Из утвержденного на высших школах перечня конкретных тем магистрант имеет право выбрать тему или предложить свою обоснование и целесообразность ее разработки. Одни из основных задач магистерских диссертаций/проектов – развитие у магистрантов творческой инициативы и самостоятельности в его будущей практической деятельности. Поэтому очень важно поощрять и развивать у магистранта инициативу и самостоятельность при выборе темы в выполнении магистерской диссертации/проекта. После определения темы магистрант пишет заявление на имя ректора о разрешении выполнения магистерской диссертации/проекта на избранную тему и о назначении научного руководителя представляет презентацию на рассмотрение экспертной комиссии согласно структуре (актуальность и новизна исследований, цель и задачи, база проведения, эксперимента, практическая и теоретическая значимость, ожидаемые результаты).

Окончательное закрепление за магистрантом темы и утверждение руководителя производится после заключения экспертной комиссии высшей школы.

В соответствии с темой магистерской диссертации/проекта совместно с научным руководителем составляется индивидуальный план магистранта, методика исследований и т.д. Индивидуальный план магистранта и календарный план проведения научных исследований на магистерскую диссертацию/проект является официальным документом, организующим исполнителя и позволяющим поэтапно контролировать выполнение работы. Планы сдаются в высшую школу и представляются на ИАК вместе с выполненной магистерской диссертацией/проектом.

5.2 Обязанности исполнителя, роль руководителя и консультантов

Магистрант несет полную личную ответственность за качество магистерской диссертации/проекта. Он обязан:

1. Разработать и строго соблюдать календарный график выполнения работы
2. Самостоятельно изучить относящиеся к теме основные литературные источники и составить обзор литературы.
3. Организовать и привести, в соответствии с принятой методикой, научно-исследовательскую/экспериментальную часть работы.
4. Собрать, обработать и проанализировать все необходимые данные.
5. Обобщить все полученные результаты и сделать правильные и обоснованные выводы.

6. Подготовить иллюстрированные материалы и окончательно оформить магистерскую диссертацию/проект.

Научный руководитель и тема исследования магистранта утверждаются решением Ученого совета университета.

Руководителями магистерских магистерской диссертацией/проектом проектов могут быть профессора, доценты, старшие преподаватели, наиболее опытные ассистенты данного вуза соответствующие требованиям к научным консультантам магистрантов определяются приказом Министра образования и науки Республики Казахстан от 24 ноября 2022 года № 152 "О внесении изменений в приказ Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 июня 2015 года № 391 «Об утверждении квалификационных требований, предъявляемых к образовательной деятельности организаций, предоставляющих высшее и послевузовское образование, и перечня документов, подтверждающих соответствие им».

Научный руководитель магистерской диссертации/проекта утверждается приказом Председателя Правления - ректора Университета за каждым магистрантом с указанием темы на основании решения Ученого совета Университета.

Научный руководитель магистерского проекта:

1. Выдает задания на магистерскую диссертацию/проект.
2. Рекомендует общую и частную методики, а также место (хозяйство, учреждение) для выполнения работы.
3. Оказывает помощь в разработке календарного графика работы на весь период выполнения магистерской диссертации/проекта.
4. Помогает магистранту в подборке необходимой специальной литературы.
5. Оказывает систематическую консультационную помощь при выполнении магистерской диссертации/проекта.
6. Консультирует поэтапно и в целом ход выполнения работы
7. Оказывает помощь магистранту в подготовке к защите магистерской диссертации/проекта.

Научный руководитель несет ответственность за актуальность темы, методический и научный уровень магистерской диссертации/проекта. В процессе подготовки магистерской диссертации/проекта. руководители должны воспитывать у магистрантов самостоятельность и творческий подход к решению поставленных задач, высокую требовательность к качеству выполнения работы и работоспособность.

6.ПРАВИЛА ОФОРМЛЕНИЯ МАГИСТЕРСКОЙ ДИССЕРТАЦИИ

6.1 ТРЕБОВАНИЯ К СОДЕРЖАНИЮ И ОФОРМЛЕНИЮ МАГИСТЕРСКОЙ ДИССЕРТАЦИИ, ИХ ПОДГОТОВКЕ И ЗАЩИТЕ

Магистерская диссертация – выпускная работа магистранта научно-педагогической магистратуры, представляющая собой самостоятельное научное исследование, содержащее теоретические и/или практические разработки актуальной проблемы в области избранной образовательной программы, основанное на современных теоретических, методических и технологических достижениях науки и техники;

Магистерская диссертация является заключительным итогом научно-исследовательской работы магистранта, представляет собой обобщение результатов самостоятельного научного исследования по актуальной проблематике конкретной специальности соответствующей группы специальности.

Магистерская диссертация определяет уровень профессиональной квалификации магистранта и степень овладения им методологией научного познания в соответствии с требованиями ГОСО РК по избранной специальности.

Магистерская диссертация должна содержать новые научно-обоснованные результаты, использование которых обеспечивает решение прикладной задачи. В качестве

магистерской диссертации допускается защита предпринимательских или инновационных проектов, обладающих научным характером.

Магистерская диссертация должна основываться на современных теоретических, методологических и технологических достижениях науки и практики, выполняться с использованием современных методов научных исследований, содержать научно-исследовательские (методические, практические) разделы по основным защищаемым положениям, базироваться на передовом международном опыте в соответствующей области знания, содержать конкретные практические рекомендации.

6.2. Структура магистерской диссертации

Структурными элементами магистерской диссертации являются:

- 1) титульный лист;
- 2) содержание;
- 3) нормативные ссылки;
- 4) определения;
- 5) обозначения и сокращения;
- 6) введение;
- 7) основная часть;
- 8) заключение;
- 9) предложения производству
- 10) список использованных источников (не менее 45-50 источников);
- 11) приложения

*Аннотация в виде резюме представляется в пакете документов выпускника магистратуры для архива

6.3 Требования к структурным элементам магистерской диссертации

1) Титульный лист диссертации является первой страницей диссертации и служит источником информации, необходимой для обработки и поиска документа.

На титульном листе приводят следующие сведения:

- наименование организации, где выполнена диссертация;
- ограниченный гриф (при его необходимости);
- фамилия, имя, отчество диссертанта;
- наименование работы;
- код и наименование специальности (по Классификатору специальностей высшего и послевузовского образования);
- искомая степень;
- фамилия, инициалы, ученая/академическая степень и звание научного руководителя (научного консультанта);
- место выполнения диссертации и год завершения.

Титульный лист включают в общую нумерацию страниц диссертации. Номер страницы на титульном листе не проставляют.

На титульном листе должна быть личная подпись диссертанта, выполненная черными чернилами или тушью. Титульный лист оформляется в соответствии с приложением В.

2) Содержание диссертации включает введение, порядковые номера и наименования всех разделов, подразделов, пунктов (если они имеют наименования), заключение, список использованных источников и наименование приложений с указанием номеров страниц, с которых начинаются эти элементы диссертации (Приложение В).

3) Нормативные ссылки содержат перечень стандартов, на которые в тексте диссертации дана ссылка. Перечень ссылочных стандартов начинают со слов: «В настоящей диссертации использованы ссылки на следующие стандарты». В перечень

включают обозначения стандартов и их наименования в порядке возрастания регистрационных номеров обозначений.

4) «Определения» – необходимые для уточнения или установления терминов, используемых в диссертации. Перечень определений начинают со слов: «В настоящей диссертации применяют следующие термины с соответствующими определениями».

5) «Обозначения и сокращения» содержит перечень обозначений и сокращений, применяемых в диссертации.

Запись обозначений и сокращений приводят в порядке приведения их в тексте диссертации или в алфавитном порядке с необходимой расшифровкой и пояснениями.

Допускается определения, обозначения и сокращения приводить в одном структурном элементе «Определения, обозначения и сокращения».

б) Введение. Введение должно содержать оценку современного состояния решаемой научной, научно-технической или технологической проблемы (задачи), обладающей научным и/или инновационным характером, основание и исходные данные для разработки темы, обоснование необходимости проведения данной научно-исследовательской (экспериментально-исследовательской) работы, сведения о планируемом научно-техническом уровне разработки, о патентных исследованиях и выводы из них, сведения о метрологическом обеспечении диссертации. Во введении должны быть показаны актуальность и новизна темы, связь данной работы с другими научно-исследовательскими/экспериментально-исследовательскими работами, а также должны быть приведены цели, объект и предмет, задачи исследования, их место в выполнении научно-исследовательской (экспериментально-исследовательской) работы в целом.

Общая структура введения

- актуальность;
- объект исследования;
- предмет исследования;
- цель исследования;
- задачи исследования
- степень разработанности темы исследования;
- теоретическая и методологическая база исследования;
- методы исследования;
- научная новизна;
- основные положения работы, выносимые автором на защиту;
- теоретическая значимость работы;
- практическая значимость работы;
- публикации по теме работы;
- структура и объем диссертации.

7) Основная часть. В основной части диссертации приводят данные, отражающие сущность, методику и основные результаты выполненной работы.

Основная часть должна содержать:

- выбор направления исследования, включающий обоснование направления исследования, методы решения задач и их сравнительную оценку, описание выбранной общей методики проведения научно-исследовательской работы;

- процесс теоретических и (или) экспериментальных исследований, включая определение характера и содержания теоретических исследований, методы исследований, методы расчета, обоснование необходимости проведения научно-исследовательских работ, принципы действия разработанных объектов, их характеристики;

- обобщение и оценку результатов исследований, включающих оценку полноты решения поставленной задачи и предложения по дальнейшим направлениям работы, оценку достоверности полученных результатов и их сравнение с аналогичными результатами отечественных и зарубежных работ.

При освещении методологических основ исследуемой проблемы не допускается пересказывание содержания монографий, Интернет-ресурсов без соответствующих ссылок на источник.

8) Заключение должно содержать:

- краткие выводы по результатам диссертационного исследования;
- оценку полноты решений поставленных задач;
- разработку рекомендаций и исходных данных по конкретному использованию результатов;
- оценку научного уровня выполненной работы в сравнении с лучшими достижениями в данной области.

9) Список использованных источников должен содержать сведения об источниках, использованных при написании диссертации. Список оформляется в соответствии с **приложением А.**

10) Приложения. В приложения рекомендуется включать материалы, связанные с выполненной диссертацией, которые по каким-либо причинам не могут быть включены в основную часть.

11) Аннотация показывает, что содержится и что нового несет в себе данная работа в сравнении с другими научными публикациями. Рекомендуемый объем аннотации не менее 200 слов. Если текст научной работы написан на иностранном языке, то к работе должна быть приложена аннотация, выполненная на казахском/русском языках.!

6.4 Правила оформления магистерской диссертации

Объем магистерской диссертации составляет, как правило, **не менее 70** страниц. Приложения в указанный объем магистерской диссертации не включаются.

Объем цитирования не должен превышать не более 5-6 строк.

Магистерская диссертация/проект должны быть оформлены на одной стороне листа формата А4, применяя следующий шаблон: шрифт –Times New Roman либо Times New Roman KZ, кегль 14, начертание - обычный, выравнивание - по ширине, отступ - 1.25 см., интервал-одинарный; размеры полей: левое 30 мм. правое - 10 мм. верхнее-20 мм, нижнее- 20 мм.

Разрешается использовать компьютерные возможности акцентирования внимания на определенных терминах, формулах, теоремах, применяя шрифты разной гарнитуры. В диссертации должны быть четкие, не расплывшиеся линии, буквы, цифры и знаки.

Фамилия, название организации, название изделий и другие имена собственные в диссертации приводят на языке оригинала.

Основную часть диссертации следует делить на разделы, подразделы и пункты. Пункты, при необходимости, могут делиться на подпункты. Необходимо, чтобы каждый пункт содержал законченную информацию. Разделы, подразделы должны иметь заголовки. Пункты, как правило, заголовков не имеют.

Заголовки разделов, подразделов и пунктов следует печатать с абзацного отступа с прописной буквы без точки в конце, не подчеркивая. Если заголовок состоит из двух предложений, то их разделяют точкой. Переносы слов в заголовках не допускаются. Заголовки разделов следует выделить «жирным» шрифтом. Расстояние между текстом и заголовками структурных элементов соответствует пустой строке (0,7мм).

Страницы диссертации следует нумеровать арабскими цифрами, соблюдая сквозную нумерацию по всему тексту диссертации. Номер страницы проставляют в центре нижней части листа без точки.

Титульный лист включают в общую нумерацию страниц. Номер страницы на титульном листе не проставляют.

Иллюстрации и таблицы, расположенные на отдельных листах, включают в общую нумерацию страниц диссертации.

Разделы диссертации должны иметь порядковые номера в пределах всей работы, обозначенные арабскими цифрами без точки и записанные с абзацного отступа.

Подразделы должны иметь нумерацию в пределах каждого раздела. Номер подраздела состоит из номеров раздела и подраздела, разделенных точкой. В конце номера подраздела точка не ставится. Разделы, как и подразделы, могут состоять из одного или нескольких пунктов.

Если диссертация не имеет подразделов, то нумерация пунктов в ней должна быть в пределах каждого раздела, и номер пункта должен состоять из номеров раздела и пункта, разделенных точкой. В конце номера пункта точка не ставится.

Пример

1 Теоретический раздел

1.1

1.2 – Нумерация пунктов первого раздела диссертации

1.3

2 Методологический раздел

2.1

2.2 – Нумерация пунктов второго раздела диссертации

2.3

3 Исследовательский и рекомендательный раздел

3.1

3.2

3.3

4 Экономическая эффективность

Иллюстрации. Иллюстрации (чертежи, графики, карты, схемы, компьютерные распечатки, диаграммы, фотоснимки) следует располагать в диссертации непосредственно после текста, в котором они упоминаются впервые или на следующей странице. Иллюстрации могут быть в компьютерном исполнении, в том числе и цветные. На все иллюстрации должны быть даны ссылки в диссертации.

Чертежи, графики, диаграммы, схемы, иллюстрации, помещенные в диссертации, должны соответствовать требованиям государственных стандартов Единой системы конструкторской документации (ЕСКД). Допускается выполнение чертежей, графиков, диаграмм, схем посредством использования компьютерной печати.

Фотоснимки размером меньше формата А4 должны быть наклеены на стандартные листы белой бумаги.

Иллюстрации, за исключением иллюстраций приложений, следует нумеровать арабскими цифрами сквозной нумерацией. Если рисунок один, то он обозначается «Рисунок 1», Слово «Рисунок» и его наименование располагают по середине строки, через тире. Допускается нумеровать иллюстрации в пределах раздела. В этом случае номер иллюстрации состоит из номера раздела и порядкового номера иллюстрации, разделенных точкой. Например: Рисунок 1 – ....

Иллюстрации, при необходимости, могут иметь наименование и пояснительные данные (под рисуночный текст). Слово «Рисунок» и его наименование помещают после пояснительных данных и располагают следующим образом: Рисунок 1 – Детали прибора.

Иллюстрации каждого приложения обозначают отдельной нумерацией арабскими цифрами с добавлением перед цифрой обозначения приложения.

Например: Рисунок А.3. При ссылках на иллюстрации следует писать «... в соответствии с рисунком 2» при сквозной нумерации и «... в соответствии с рисунком 1.2» при нумерации в пределах раздела.

Таблицы. Таблицы применяют для лучшей наглядности и удобства сравнения показателей. Название таблицы должно отражать ее содержание, быть точным и кратким и помещается над таблицей слева, без абзачного отступа в одну строку с ее номером через тире. При переносе части таблицы на другую страницу нижнюю горизонтальную линию на первой странице не закрывают, над другими частями слева пишут слово «Продолжение» и указывают номер таблицы, например: «Продолжение таблицы 1».

Таблицу следует располагать в диссертации непосредственно после текста, в котором она упоминается впервые, или на следующей странице. На все таблицы должны быть ссылки в диссертации. При ссылке следует писать «таблица» с указанием ее номера. Таблицы, за исключением таблиц приложений, следует нумеровать арабскими цифрами сквозной нумерацией. Допускается нумеровать таблицы в пределах раздела. В этом случае номер таблицы состоит из номера раздела и порядкового номера таблицы, разделенных точкой. Таблицы каждого приложения нумеруют отдельно арабскими цифрами с добавлением перед цифрой обозначения приложения.

Таблицы, как правило, ограничивают линиями слева, справа и снизу. Допускается применять размер шрифта в таблице меньший, чем в тексте (12). Горизонтальные и вертикальные линии, разграничивающие строки таблицы, допускается не проводить, если их отсутствие не затрудняет пользование таблицей.

Заголовки граф и строк таблицы следует писать с прописной буквы в единственном числе, а подзаголовки граф – со строчной буквы, если они составляют одно предложение с заголовком, или с прописной буквы, если они имеют самостоятельное значение. В конце заголовков и подзаголовков таблиц точка не ставится.

Ссылки. В диссертации допускаются ссылки на стандарты, технические условия и другие документы; при этом они полностью и однозначно определяют соответствующие требования и не вызывают затруднений в пользовании документом. При ссылках на стандарты и технические условия указывают только их обозначение, при этом допускается не указывать год их утверждения при условии полного описания стандарта в списке использованных источников.

Ссылаться следует на документ в целом или его разделы и приложения. Ссылки на подразделы, пункты, таблицы и иллюстрации не допускаются. Ссылки на использованные источники следует приводить в квадратных скобках.

Обозначения и сокращения. Перечень должен располагаться столбцом. Слева в алфавитном порядке приводят сокращения, условные обозначения, символы, единицы физических величин и термины, справа – их детальную расшифровку.

Список использованных источников. Сведения об источниках следует располагать в порядке появления ссылок на источники в тексте диссертации, нумеровать арабскими цифрами без точки. Печатать следует без абзацного отступа.

Источники литературы не должны быть старше 5-ти лет.

Каждый литературный источник должен упоминаться в сносках в тексте работы в квадратных скобках:[..].

В магистерской диссертации *не должны* использоваться учебники и учебные пособия. Основной акцент должен делаться на научные статьи в журналах и специальных изданиях, диссертации, монографии, статистику и т.п. Это повысит научную ценность исследовательской работы.

Интернет источники должны составлять 15 % от общего числа литературы.

Приложения. Приложения оформляют как продолжение диссертации на последующих ее листах или выпускают в виде отдельного документа и не включают в общую нумерацию страниц. Номер страницы на листе не проставляется.

На все приложения в тексте диссертации должны быть даны ссылки. Приложения располагают в порядке ссылок на них в тексте диссертации.

Каждое приложение следует начинать с новой страницы с указанием наверху слева строки слова «ПРИЛОЖЕНИЕ». Приложения обозначают заглавными буквами русского алфавита, начиная с буквы А, за исключением букв Е, З, Й, О, Ч, Ъ, Ы, Ь. Приложение должно иметь заголовок, который записывают симметрично относительно текста с прописной буквы отдельной строкой.

Раздаточный материал, который используется в качестве иллюстраций при защите и оформляется в виде презентации средствами Power Point. Допускается вместо презентаций Power Point использовать раздаточный материал, который оформляется в

печатном виде на листах форматом А4, вкладывается в папку и раздается каждому члену ГАК.

7.ПРАВИЛА ОФОРМЛЕНИЯ МАГИСТЕРСКОГО ПРОЕКТА

7.1 ТРЕБОВАНИЯ К СОДЕРЖАНИЮ И ОФОРМЛЕНИЮ МАГИСТЕРСКОГО ПРОЕКТА, ИХ ПОДГОТОВКЕ И ЗАЩИТЕ

Магистерский проект – выпускная работа магистранта профильной магистратуры, представляющая собой самостоятельное исследование, содержащее теоретические и(или) экспериментальные результаты, позволяющие решать прикладную задачу актуальной проблемы избранной образовательной программы;

Целью выполнения магистерского научного проекта является:

- закрепление, систематизация и расширение теоретических и практических знаний в профессиональной сфере;
- развитие навыков самостоятельной работы и применения методов исследования;
- выявление степени подготовленности обучающегося к самостоятельной работе в профессиональной области.

В процессе выполнения магистерского научного проекта обучающийся должен продемонстрировать навыки:

- самостоятельной работы;
- решения актуальных задач на уровне современных достижений науки и техники;
- систематизации, закрепления и расширения теоретических знаний по соответствующему направлению при решении конкретных прикладных задач;
- анализа и оптимизации экспериментально -исследовательской работы,
- формулировки выводов и положений по результатам выполненной работы, а также её публичной защиты;
- владения современными средствами информационно-коммуникативных технологий;
- выполнения экспериментальных исследований в процессе проектирования и проведения экспериментально-исследовательских работ;
- работы с отечественной и иностранной литературой по научной тематике.

В конечном итоге выполнение научного проекта должно быть ориентировано на создание прикладных результатов, в процессе публичной защиты которых обучающийся демонстрирует свои достижения, опираясь на полученные знания, умения и сформированные компетенции, заложенные в образовательной программе профильной магистратуры.

Формой завершения магистерского научного проекта и полученного результата могут быть:

- научно-образовательная прикладная продукция (методические разработки, методические рекомендации и др.);
- научно-справочная продукция (тезаурусы, разговорники, словари, глоссарии, справочники, библиографические аннотированные указатели и др.);
- научно-профессиональная продукция (бизнес-планы, ТЭО, проект, аналитические отчеты, аналитическая справка и др.)
- акты-внедрения результатов исследования на местах прохождения практики, организациях и предприятиях.

7.2 Структура магистерского проекта и его краткое содержание

Структура магистерского проекта не может быть строго формализованной и стандартной. Она во многом зависит от темы, степени сложности и методологии исследования, его теоретической и практической значимости, а также от необходимости

соблюдения общей логики изложения результатов выполнения автором поставленных перед собой задач. Завершенный магистерский проект включает в себя вводную часть, три раздела, заключительную часть и список использованных источников. В необходимых случаях иллюстративно – статистический и первичный материал приводится в конце работы в виде пронумерованных приложений.

При написании магистерского проекта следует соблюдать следующие правила:

- введение и заключение магистерского проекта должно быть не менее 2-3 страниц;
- в каждом разделе магистерского проекта должно быть не менее 2 подразделов, объем каждого подраздела должен составлять не менее 7 – 10 страниц;
- структурное соотношение теоретической, аналитической и конструктивной части магистерского проекта должно быть примерно равным (каждому разделу должно отводиться от 25 до 35% от общего объема магистерского проекта). Наиболее часто встречающимся упущением является перевес по объему (количеству страниц) теоретического раздела;
- в конце каждого раздела следует сформировать выводы. Обычно выводы начинаются следующими оборотами «таким образом ...», «отсюда следует...», «на основе вышеизложенного, можно заключить, что ...»;
- по всей работе в случае заимствования материалов из определенных источников следует приводить ссылки в соответствии с правилами, приведенными в данном Положении. В случае отсутствия ссылок магистерский проект не допускается к защите (количество приводимых в списке использованной источников должно быть не менее 45).

Структурными элементами магистерской работы являются:

- титульный лист;
- содержание;
- нормативные ссылки;
- определения;
- обозначения и сокращения;
- введение;
- основная часть;
- заключение;
- список использованных источников (не менее 45-50 источников);
- приложения.
- аннотация на казахском, русском и иностранных языках.

Титульный лист является первой страницей магистерского проекта, служит источником информации, необходимой для обработки и поиска документа. Титульный лист заполняется по строго определенным правилам в соответствии с приложением Б.

Титульный лист включается в общую нумерацию страниц проект, но номер страницы на нем не проставляют.

Содержание магистерского проекта включает введение, порядковые номера и наименования всех разделов, подразделов, пунктов (если они имеют наименования), заключение, список использованных источников и наименование приложений с указанием номеров страниц, с которых начинаются эти элементы работы.

Введение должно содержать оценку современного состояния решаемой научной проблемы (задачи), обладающей научным и/или инновационным характером, основание и исходные данные для разработки темы, обоснование необходимости проведения данной работы, сведения о планируемом уровне разработки, о патентных исследованиях и выводы из них, сведения о метрологическом обеспечении магистерского проекта. Во введении должны быть показаны актуальность и новизна темы, связь данной работы с другими экспериментально – исследовательскими работами, а также должны быть

приведены цели, задачи, объекты предмет исследования, отражены методологическая база, положения, выносимые на защиту.

Обосновывая цель магистерского проекта, автор в пределах одного предложения должен раскрыть ту целевую установку, на достижение которой направлена вся исследовательская работа по выбранной теме. Ее успешное достижение предполагает определение нескольких конкретных задач, стоящих перед автором в ходе подготовки и выполнения работы с учетом всего круга вопросов исследования. При этом необходимо учесть, что содержание, перечень и выполнение этих задач оказывают непосредственное влияние на структуру и название соответствующих разделов магистерского проекта.

Объект исследования представляет собой социально – производственную, организационно – управленческую, реализационно – инвестиционную деятельность конкретных хозяйствующих субъектов и/или рынка.

Предметом исследования может выступать совокупность экономических отношений, возникающих в процессе функционирования и развития тех или иных исследуемых объектов.

Предельно сжатое изложение требуется и при раскрытии методологических основ и применяемых методов исследования по теме. Здесь очень важно, чтобы были названы именно те методы, на базе использования которых автором были проведены собственные расчеты по обоснованию выбранного круга показателей и/или необходимых для логического завершения работы выводов, предложений и рекомендаций.

Эти предложения и рекомендации должны отличаться определенной научной новизной и отражать практические аспекты экономики, а выводы – служить базой мер для обоснования новизны предлагаемых мер общегосударственного, отраслевого, регионального, территориально-административного характера и на уровне первичного звена отраслей экономики.

Практическая значимость и апробация работы могут быть определены при осуществлении одной из нескольких из трех нижеперечисленных мер со стороны ее автора:

- внедрение результатов выполненной работы на объекте исследования и получение от него подтверждающего документа;
- обсуждение результатов исследования на заседаниях научно – практических конференций, тематических «круглых столов» и т.д.;
- опубликование не менее одной научной статьи в рамках содержания проекта.

В основной части магистерского проекта приводят данные, отражающие сущность, методику и основные результаты выполненной работы.

Основная часть магистерского проекта должна содержать:

- выбор направления исследования, включающий обоснование направления исследования, методы решения задач и их сравнительную оценку, описание выбранной общей методики проведения исследовательской работы;
- процесс экспериментальных исследований, включая определение характера и содержания теоретических исследований, методы исследований, методы расчета, обоснование необходимости проведения экспериментальных работ, принципы действия разработанных объектов, их характеристики;
- обобщение и оценку результатов исследований, включающих оценку полноты решения поставленной задачи и предложения по дальнейшим направлениям работы, оценку достоверности полученных результатов и их сравнение с аналогичными результатами отечественных и зарубежных работ.

Выше отмечалось, что основная часть магистерского проекта излагается в пределах трех разделов и заключения. Очень важно строго соблюдать требования системности и логичности изложения, для чего необходимо добиться такого подхода, когда содержание

третьей главы вытекает из основных положений первой и второй главы работы, а содержание второй главы – из выводов теоретико- методологического характера, сделанных в первой главе.

Первый раздел работы должен быть посвящен раскрытию научно- теоретических и методологических вопросов исследуемой темы на основе критического анализа научной литературы и официальных материалов, а также обобщения различных точек зрения по толкованию этих вопросов в условиях развития экономики не только нашей республики, но и зарубежных стран. Сопоставительный анализ этих точек зрения должен свидетельствовать об уровне теоретической подготовки, широте экономического мышления и общем кругозоре автора магистерской диссертации. Этот уровень во многом определяется тем, насколько автор работы сумел научно обосновать аргументы собственных рассуждений и подходов к определению экономических категорий и понятий с новых позиций. Во всяком случае, автор магистерского проекта должен стремиться к этому, чтобы собственные взгляды на исследуемую проблему подтверждались результатами углубленного анализа планово-фактических, литературно-статистических и прогнозно-расчетных материалов.

Второй раздел работы должен быть посвящен выявлению общих закономерностей изменения показателей, характеризующих процесс развития объекта исследования, а также негативных сторон и недостатков в использовании административно – управленческих, организационно – правовых и хозяйственно-экономических механизмов обеспечения эффективного развития данного объекта. В частности, во втором разделе анализируется деятельность фирм и компаний, финансовых институтов, на материалах которых выполняется работа, и проводится глубокий анализ экономических показателей за последние 3 – 5 лет. Первичный материал компаний следует систематизировать, тщательно обработать с помощью экономико – математических методов. Он должен быть обобщен в виде таблиц, графиков, диаграмм, схем, где цифры и факты должны правильно и объективно отражать фактическое состояние и функционирование изучаемого объекта. Объектом исследования может выступать также рынок товаров и услуг (например, рынок персональных компьютеров). При этом указываются не только факты, а выявляются тенденции развития, вскрываются недостатки и причины, их обусловившие, намечаются пути их возможного устранения. От полноты и качества написания второго раздела зависят глубина и обоснованность предлагаемых мероприятий. Цифровой материал сводится в аналитические таблицы или может быть представлен в виде графиков и диаграмм, иллюстрирующих состав, структуру и динамику исследуемого объекта за 3 – 5 лет. Показатели приводятся как в тексте работы для иллюстрации отдельных положений и выводов, так и в приложениях.

Научное обоснование основных путей и приемов по устранению указанных недостатков и совершенствованию условий эффективного применения этих механизмов составляет основное содержание третьего раздела магистерского проекта. Раскрывая его основные вопросы, автор должен держать ориентир на то, чтобы им были сформулированы выводы, предложения и рекомендации, направленные на научно-организационное решение выбранной в качестве темы проблемы и задач практического характера.

Основные выводы, вытекающие из общего содержания всей исследовательской работы автора, в лаконичной форме излагаются в «Заключении» магистерского проекта. Заключение должно содержать:

- краткие выводы по результатам исследования магистранта;
- оценку полноты решений поставленных задач;
- разработку рекомендаций и исходных данных по конкретному использованию результатов;
- оценку технико – экономической эффективности внедрения;
- оценку научного уровня выполненной работы в сравнении с лучшими

достижениями в данной области.

Список использованных источников должен содержать сведения об источниках, использованных при написании магистерского проекта и оформляться в соответствии с приложением Б.

В приложения рекомендуется включать материалы, связанные с выполненным магистерским проектом, которые по каким-либо причинам не могут быть включены в основную часть. В приложения могут быть включены:

- промежуточные математические доказательства, формулы и расчеты;
- таблицы вспомогательных цифровых данных;
- инструкции, методики, описания алгоритмов и программ задач, решаемых с помощью компьютерной техники, разработанных в процессе выполнения работы;
- иллюстрации (фотографии) вспомогательного характера;
- акт внедрения результатов магистерского проекта и др.

Основные результаты магистерского проекта, выносимые на защиту, должны быть представлены не менее чем в одной публикации в научных изданиях, а также могут быть доложены на научно – практической конференции. К публикациям могут быть приравнены тезисы региональных, республиканских, международных конференций, симпозиумов, совещаний, обзорные информационные доклады, аналитические обзоры, информационные листки объемом не менее 0,3 п.л.

7.3 Требования, предъявляемые к оформлению магистерского проекта

Магистерский проект должен быть оформлен на одной стороне листа формата А4, применяя следующий шаблон: шрифт – Times New Roman либо Times New Roman KZ, кегль 14, начертание - обычный, выравнивание - по ширине, отступ - 1.25 см., интервал-одинарный; размеры полей: левое 30 мм. правое - 10 мм. верхнее-20 мм, нижнее- 20 мм.

Объем магистерского проекта должен составлять не менее 60 страниц, для гуманитарных специальностей проект не менее 55 страниц. машинописного текста. Приложения в указанный объем магистерского проекта не включаются.

Разрешается использовать компьютерные возможности акцентирования внимания на определенных терминах, формулах, применяя шрифты разной гарнитуры.

Вне зависимости от способа выполнения проекта качество напечатанного текста и оформление иллюстраций, таблиц, распечаток должно удовлетворять требованию их четкого воспроизведения.

При выполнении магистерского проекта необходимо соблюдать равномерную плотность, контрастность и четкость изображения по всему проекту. В проекте должны быть четкие, не расплывшиеся линии, буквы, цифры и знаки.

Опечатки, описки и графические неточности, обнаруженные в процессе подготовки магистерского проекта, допускается исправлять подчисткой или закрашиванием белой краской и нанесением на том же месте исправленного текста (графики) машинописным способом или черными чернилами, пастой или черной тушью – рукописным способом.

Повреждения текстовых листов, помарки и следы не полностью удаленного прежнего текста (графики) не допускаются.

Фамилии, названия организаций, предприятий, издания и другие имена собственные в магистерской работе приводят на языке оригинала.

Допускается сокращать имена собственные и приводить названия организаций в переводе на язык проект с добавлением (при первом упоминании) оригинального названия.

Наименования таких структурных элементов магистерского проекта как «Содержание», «Введение», «Заключение», «Список использованных источников», а также названия его разделов и подразделов служат заголовками структурных элементов. Их следует печатать в верхней части листа посередине с прописной буквы без точки в конце, не подчеркивая, выделяя жирным шрифтом.

Пример:

Введение

Основную часть магистерского проекта следует делить на разделы и подразделы. Разделы, подразделы должны иметь заголовки. Заголовки должны четко и кратко отражать содержание разделов, подразделов.

Заголовки разделов и подразделов следует печатать с абзацного отступа с прописной буквы без точки в конце, не подчеркивая. Если заголовок состоит из двух предложений, то их разделяют точкой.

Страницы магистерского проекта следует нумеровать арабскими цифрами, соблюдая сквозную нумерацию по всему тексту проект. Номер страницы проставляют в центре нижней части листа без точки.

Титульный лист включают в общую нумерацию страниц. Номер страницы на титульном листе не проставляют.

Иллюстрации и таблицы, расположенные на отдельных листах, включают в общую нумерацию страниц проект. Иллюстрации, таблицы на листе формата А3 учитывают как одну страницу.

Разделы проекта должны иметь порядковые номера в пределах всей работы, обозначенные арабскими цифрами без точки и записанные с абзацного отступа. Подразделы должны иметь нумерацию в пределах каждого раздела. Номер подраздела состоит из номеров раздела и подраздела, разделенных точкой. В конце номера подраздела точка не ставится. Разделы, как и подразделы, могут состоять из одного или нескольких пунктов.

Пример: оформления содержания

Содержание

Введение

1 Теоретические основы формирования и развития маркетинга туристской фирме

1.1 Понятие туристской индустрии и туристского продукта 6

1.2 Методика создания туристского предприятия 17

1.3 Использование маркетинговых технологий в повышении эффективности развития туризма 26

2 Исследование развития туристского маркетинга в Республике Казахстан

2.1 Современное состояние развития маркетинга в туристской отрасли 32

2.2 Оценка использования маркетинговых технологий отечественными туристскими фирмами 43

2.3 Анализ маркетинговой деятельности ТОО «УЛАР ТУР» и его конкурентных позиций на рынке туристских услуг 54

3 Перспективы развития туристского маркетинга в Республике Казахстан 60

3.1 Предложения по развитию фирменного стиля компании 60

3.2 Мероприятия по улучшению маркетинговой деятельности ТОО «Улар Тур» 67

3.3 Информационные технологии и PR в развитии маркетинговой деятельности фирмы 72

Заключение 79

Список использованных источников 80

По тексту магистерского проекта могут быть приведены перечисления. Если перечисление оформляется в виде символа, то перед каждым перечислением следует ставить дефис, использование других символов в виде точек, прямоугольников, треугольников и т.п. не допускается.

Каждый структурный элемент магистерского проекта следует начинать с нового листа (страницы). Нумерация страниц магистерского проекта и приложений, входящих в ее состав, должна быть сквозная. Абзацы (красная строка) в тексте начинают отступом, равным пяти знакам (1,0 см).

Иллюстрации (чертежи, графики, схемы, диаграммы, фотоснимки и др.) следует располагать непосредственно после текста, в котором они упоминаются впервые, или на следующей странице с указанием ссылки. Иллюстрации за исключением иллюстраций приложений, следует нумеровать арабскими цифрами сквозной нумерацией. Иллюстрации должны иметь наименование, которое располагают по середине строки. (Например: Рисунок 1. Факторы, детерминирующие рациональную структуру рынка труда.).

Иллюстрации могут быть в компьютерном исполнении, в том числе и цветные.

На все иллюстрации должны быть даны ссылки в проекте.

Чертежи, графики, диаграммы, схемы, иллюстрации, помещенные в магистерском проекте, должны соответствовать требованиям государственных стандартов Единой системы конструкторской документации (ЕСКД). Фотоснимки размером меньше формата А4 должны быть наклеены на стандартные листы белой бумаги.

Иллюстрации, при необходимости, могут иметь пояснительные данные (под рисуночный текст).

На все рисунки должны быть ссылки, при ссылках на иллюстрации следует писать «... в соответствии с рисунком 1...» при сквозной нумерации.

Таблицы применяют для лучшей наглядности и удобства сравнения показателей. Название таблицы должно отражать ее содержание, быть точным и кратким. При переносе части таблицы на другую страницу нижнюю горизонтальную линию на первой странице не закрывают, над другими частями слева пишут слово "Продолжение" и указывают номер таблицы, например: "Продолжение таблицы 1".

Пример оформления таблицы:

Таблица 1 – Показатели рынка труда в Республике Казахстан в 2020 – 2022 гг.

Показатели	Год							2016 г. в % к	
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2010г.	2015г.
	Экономически активное население, тыс. человек	7399,7	7657,3	7840,6	7901,7	8028,9	8228,3	8415,0	113
Занятое население, тыс. человек	6708,9	6985,2	7181,8	7261,0	7403,5	7631,1	7857,2	117	113
Безработное население, тыс. человек	690,7	672,1	658,8	640,7	625,4	597,2	557,8	80	86
Уровень безработицы, %	9,3	8,8	8,4	8,1	7,8	7,3	6,6	71	78

Пр и м е ч а н и е – составлена автором на основе источника [27]

Таблицу следует располагать в проекте непосредственно после текста, в котором она упоминается впервые, или на следующей странице. На все таблицы должны быть ссылки в проект. При ссылке следует писать "таблица" с указанием ее номера. Таблицы, за исключением таблиц приложений, следует нумеровать арабскими цифрами сквозной нумерацией.

Таблицы, как правило, ограничивают линиями слева, справа и снизу. Допускается применять размер шрифта в таблице меньший, чем в тексте (12). Горизонтальные и вертикальные линии, разграничивающие строки таблицы, допускается не проводить, если их отсутствие не затрудняет пользование таблицей.

Расстояние между нижним срезом таблицы и текстом должно быть 2 "пустые" строки.

Более подробно оформление таблиц описано в ГОСТе 2.105.

Примечания следует печатать с прописной буквы с абзаца вразрядку и не подчеркивать. Примечания приводят в проекте, если необходимы пояснения или справочные данные к содержанию текста, таблиц или графического материала. Примечания следует помещать непосредственно после текстового, графического материала или в таблице, к которой относятся эти примечания. Если примечание одно, то после слова "Примечание" ставится тире и примечание печатается с прописной буквы. Одно примечание не нумеруют. Несколько примечаний нумеруют по порядку арабскими цифрами без проставления точки. Примечание к таблице помещают в конце таблицы над линией, обозначающей окончание таблицы.

Формулы и уравнения следует выделять из текста в отдельную строку.

Выше и ниже каждой формулы или уравнения должно быть оставлено не менее одной свободной строки. Если уравнение не умещается в одну строку, то оно должно быть перенесено после знака (=) или после знаков плюса (+), минуса (–), умножения (x), деления (:) или других математических знаков, причем знак в начале следующей строки повторяют. При переносе формулы на знаке, символизирующем операцию умножения, применяют знак "x".

Пояснение значений символов и числовых коэффициентов следует приводить непосредственно под формулой в той же последовательности, в которой они даны в формуле. Формулы следует нумеровать порядковой нумерацией в пределах всей проект арабскими цифрами в круглых скобках в крайнем правом положении на строке. Допускается нумерация формул в пределах раздела, тогда номер формулы состоит из номера раздела и порядкового номера формулы, разделенных точкой.

Пример оформления формулы:

$$\frac{t^2 \sigma^2 N}{n} \quad (1)$$

где: t – коэффициент доверия, зависящий от вероятности (p), с которой можно гарантировать, что предельная ошибка не превысит t – кратную среднюю ошибку;

σ^2 – дисперсия изучаемого признака;

Δ – предельная (заданная) ошибка выборки;

N – число единиц в изучаемой (генеральной) совокупности.

Допускается выполнение формул и уравнений рукописным способом черными чернилами.

Ссылки на использованные источники следует приводить в квадратных скобках (например, [1, с. 15]). Сведения об источниках следует располагать в порядке появления ссылок на источники в тексте магистерского проекта, нумеровать арабскими цифрами без точки и печатать с абзацного отступа. При неоднократной ссылке на один и тот же источник в квадратных скобках кроме порядкового номера источника проставляется соответствующая страница.

Ссылаться следует на документ в целом или его разделы и приложения. Ссылки на подразделы, пункты, таблицы и иллюстрации не допускаются. При ссылках на стандарты и технические условия указывают только их обозначение, при этом допускается не

указывать год их утверждения при условии полного описания стандарта в списке использованных источников.

Список использованных источников содержит сведения об источниках, расположенных в порядке появления ссылок на источники в тексте магистерского проекта, и пронумерованных арабскими цифрами без точки; печатать следует без абзацного отступа.

Приложения оформляют как продолжение магистерского проекта на последующих его листах или выпускают в виде отдельного документа. Приложение должно иметь общую с остальной частью документа сквозную нумерацию страниц.

В тексте магистерского проекта на все приложения должны быть даны ссылки. Приложения располагают в порядке появления ссылок на них в тексте магистерской работы.

Каждое приложение следует начинать с новой страницы с указанием наверху посередине строки слова "Приложение", его обозначения и степени. Приложение должно иметь заголовок, который записывают симметрично относительно текста с прописной буквы отдельной строкой. Приложения обозначают заглавными буквами русского алфавита, начиная с буквы А, за исключением букв Е, З, Й, О, Ч, Ъ, Ы, Ь. После слова "Приложение" следует буква, обозначающая его последовательность. В случае полного использования русского алфавита допускается использование латинского алфавита, кроме букв I, O, а далее и арабских цифр.

Иллюстрации, приводимые в приложении, обозначают отдельной нумерацией арабскими цифрами с добавлением перед цифрой обозначения приложения. Например – Приложение А: Рисунок А.1 – Ответ респондентов на вопрос «Какую бытовую технику вы планируете приобрести в ближайшем будущем?»

Таблицы, приводимые в приложении, обозначают отдельной нумерацией арабскими цифрами с добавлением перед цифрой буквенного обозначения приложения. Например – Приложение А: Таблица А1 – Результаты анкетного опроса клиентов ТОО «Мир электроники».

Формулы, помещенные в приложениях, должны нумероваться отдельной нумерацией арабскими цифрами в пределах каждого приложения с добавлением перед каждой цифрой обозначения приложения, например формула (В1).

8. ПРОЦЕДУРА ПРОВЕРКИ НА АНТИПЛАГИАТ МАГИСТЕРСКОЙ ДИССЕРТАЦИИ/ПРОЕКТА

8.1 Магистерская диссертация/проект, оформленная в соответствии с установленными требованиями, представляется в выпускающую Высшую школу для прохождения процедуры проверки на предмет заимствования без ссылки на автора и источник заимствования (антиплагиат), экспертизы и нормоконтроля. Магистерские диссертации (проекты) проверяются в системе StrikePlagiarism.com оператором системы.

Результатом проверки работы являются отчеты подобия (отчеты подобия генерируются с помощью антиплагиатной системы StrikePlagiarism.com).

Таблица 1. Критерии допуска работы к защите

Критерии	Магистерские диссертации/проект
Значение первого коэффициента (K1) не более	30%
Значение второго коэффициента (K2) не более	3%
Если работа не содержит никаких манипуляций с алфавитом, замены букв, скрытого текста и т.д.	

Задача норм контроля - проверка соответствия структуры и оформления магистерской диссертации нормам и требованиям, установленным в настоящем Положении.

После прохождения предзащиты Выпускающая Высшая школа представляет диссертационную работу/проект в Испытательный центр для ознакомления с содержанием диссертационной работы/проекта, а также папкой с полным перечнем документов перечисленные в приложении К. (Положение о магистратуре СМК.08.ПД.02)

Предзащита и процедура проверки на предмет заимствования должна за 4 недели до установленного срока защиты магистерской диссертации

За несвоевременную подготовку магистерской диссертации/проекта несет ответственность научный руководитель и руководитель высшей школы.

После успешного прохождения процедуры предзащиты, при наличии положительных отзывов научного руководителя и официального внешнего рецензента с заключением «допущен к защите», заключения о проверке магистерской диссертации на предмет заимствования без ссылки на автора и источник заимствования (проверка магистерской диссертации на предмет плагиата), и заключения экспертной комиссии автор представляет магистерскую диссертацию в ИАК.

Справка о внедрении рекомендаций магистерской диссертации является одним из дополнительных документов для ее защиты на заседании аттестационной комиссии.

При низкой оригинальности магистерской диссертации/проекта, работа не допускается к защите, а магистрант отчисляется из состава обучающихся Университета.

Защита магистерского проекта перед Итоговой Аттестационной комиссией.

9. ПРЕДСТАВЛЕНИЕ МАГИСТЕРСКОЙ ДИССЕРТАЦИИ/ПРОЕКТА К ЗАЩИТЕ

9.1 График защиты магистерских диссертаций/проектов утверждается в соответствии с академическим календарем. Защита магистерской диссертации/проекта проводится на открытом заседании ИАК с участием не менее 2/3-ти ее членов, в противном случае заседание не проводится.

9.2 Продолжительность защиты одной магистерской диссертации/проекта не должна превышать 50 минут. Для защиты магистерской диссертации/проекта магистрант выступает с докладом перед ИАК не менее 10 минут.

9.3 Защита магистерской диссертации / проекта осуществляется при наличии:

- положительного отзыва научного руководителя;
- не менее чем в одной публикации в научном журнале и одним выступлением на научно-практической конференции (итого не менее двух публикаций для научно-педагогического направления; одной публикации для профильного направления магистратуры)
- решение выпускающей высшей школы о рекомендации к защите (выписка из протокола заседания кафедры);
- одной рецензии рецензента, квалификация (ученая или академическая степень) которого соответствует профилю защищаемой работы, где дается всесторонняя характеристика диссертации

и аргументированное заключение о возможности присуждения степени магистра по соответствующей специальности.

9.4 В случае, если научным руководителем и/или выпускающей высшей школой даётся отрицательное заключение «не допускается к защите» или «не рекомендуется к защите», магистрант не защищает магистерскую диссертацию/проект.

9.5 Результаты защиты магистерской диссертации/проекта оформляются протоколом индивидуально на каждого магистранта.

9.6 Допуск к защите магистерской диссертации/проекта оформляется приказом Председателя Правления - ректора Университета на основании представления директора института при наличии отрицательного заключения системы на плагиат в диссертации/проекте. Допуск осуществляется после контроля оформления магистерской диссертаций проректором по науке и содержанию папки магистранта эксперт-аналитиком испытательного центра

Приложение А

МИНИСТЕРСТВО СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

**НАО «ЗАПАДНО КАЗАХСТАНСКИЙ АГРАРНО-ТЕХНИЧЕСКИЙ
УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ ЖАНГИР ХАНА»**

Специальность

МАГИСТЕРСКАЯ ДИССЕРТАЦИЯ

название темы

**Исполнитель:
ФИО**

**Научный руководитель:
Ученая степень, звание
ФИО**

**Допущен к защите
Руководитель ВШ**

_____

« ____ » _____ 20_ г.

Уральск, 20__ г.

СОДЕРЖАНИЕ

НОРМАТИВНЫЕ ССЫЛКИ

ОПРЕДЕЛЕНИЯ

ОБОЗНАЧЕНИЯ И СОКРАЩЕНИЯ

ВВЕДЕНИЕ

1 ОСНОВНАЯ ЧАСТЬ (с включением обзора литературы)

1.1

1.2

1.3

2 МЕТОДИКА ИССЛЕДОВАНИЯ

2.1

2.2

2.3

3 РЕЗУЛЬТАТЫ ИССЛЕДОВАНИЯ И ИХ ОБСУЖДЕНИЕ

3.1

3.2

3.3

4 ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ЭФФЕКТИВНОСТЬ

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

ПРЕДЛОЖЕНИЯ ПРОИЗВОДСТВУ

СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННЫХ ИСТОЧНИКОВ

ПРИЛОЖЕНИЯ

СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ

Источники в списке использованной литературы следует располагать в порядке их появления в тексте отчета.

При ссылке в тексте на источники следует приводить их порядковый номер в списке литературы, заключенный в квадратные скобки. Слова «СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ» записывают в виде заголовка по центру прописными буквами и не нумеруют.

В структурном элементе «СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ» источники нумеруются арабскими цифрами и печатаются с абзачного отступа.

Список использованной литературы должен быть выполнен в соответствии с ГОСТ 7.32.2001 "Система стандартов по информации, библиотечному и издательскому делу. Отчет о научно-исследовательской работе. Структура и правила оформления" и правилами библиографического описания документов ГОСТ 7.1-2003 "Библиографическая запись. Библиографическое описание".

Например:

1 Толысбаев Б.С., Бакирбекова А.М. Совершенствование системы финансирования высшего образования Республики Казахстан в условиях автономии вузов // Вестник университета «Туран». — 2018. — №2 (66) — С.249-256.

2 Каренов Р.С. Экономическая оценка потенциала мировых запасов нефти и обобщенные оценки ресурсов углеводородных топлив в отечественной практике //Вестн. Карагандинского ун-та. Сер. Экономика. — 2019. — №2(82). — С.41-54.

Для материалов конференций, сборников трудов и т.д.: Фамилии и инициалы авторов. Название статьи // Заглавие издания: Вид издания. — Место, год издания. — Том. — Номер. — Страницы.

Например:

3 MakyshS.B., MukhatayG. The European Central Bank's non-standard monetary policy measures: feasible, desirable and effective// Новая индустриализация как драйвер экономического роста в Казахстане в условиях глобализации: Сб. материалов межд. науч. конф. молодых ученых. – Астана: Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева, 2019. — С.117–125

Для материалов с интернет источника:

Например:

4 Соколовский Д. В. Теория синтеза самоустанавливающихся кулачковых механизмов приводов [Электрон. ресурс]. – 2016. – URL: http://bookchamber.kz/stst_2006.htm (дата обращения: 12.03.2019)

Иностранная литература оформляется по тем же правилам.

Рекомендуется представлять единый список литературы к работе в целом. Список обязательно должен быть пронумерован. Каждый источник упоминается в списке один раз, вне зависимости от того, как часто на него делается ссылка в тексте работы.

Приложение Б

МИНИСТЕРСТВО СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
ЗАПАДНО-КАЗАХСТАНСКИЙ АГРАРНО-ТЕХНИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМ.
ЖАНГИР ХАНА

ИНСТИТУТ

Высшая школа _____

Специальность _____

ФИО магистранта

МАГИСТЕРСКИЙ НАУЧНЫЙ ПРОЕКТ
«тема проекта»

Научный руководитель ФИО

Консультант должность ФИО
(при наличии от исследовательской базы)

Допущен к защите
Руководитель ВШ

«___» _____ 20_ г.

Уральск, 20__

Содержание

	Нормативные ссылки (при необходимости)	3
	Определения (при необходимости)	3
	Обозначения и сокращения (при необходимости)	3
	Введение	4
1	Название аналитической части	6
1.1	Анализ	
1.2	Расчет	
1.3		
2	Название конструктивной части	
2.1	Направления	
2.2	Рекомендации	
2.3		
	Заключение	
	Список использованных источников	
	Приложения	

Примечание:

1. Содержание магистерского проекта должно быть построено в зависимости от особенностей выполнения магистерского проекта по соответствующей специальности.
2. Структурное соотношение аналитической и конструктивной части работы должны быть примерно равны, подразделов работы (7-10 страниц), введения (1,5-3 страницы) и заключения (1,5-3 страницы)

СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ

Источники в списке использованной литературы следует располагать в порядке их появления в тексте отчета.

При ссылке в тексте на источники следует приводить их порядковый номер в списке литературы, заключенный в квадратные скобки. Слова «СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ» записывают в виде заголовка по центру прописными буквами и не нумеруют.

В структурном элементе «СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ» источники нумеруются арабскими цифрами и печатаются с абзацного отступа.

Список использованной литературы должен быть выполнен в соответствии с ГОСТ 7.32.2001 "Система стандартов по информации, библиотечному и издательскому делу. Отчет о научно-исследовательской работе. Структура и правила оформления" и правилами библиографического описания документов ГОСТ 7.1-2003 "Библиографическая запись. Библиографическое описание".

Например:

1 Толысбаев Б.С., Бакирбекова А.М. Совершенствование системы финансирования высшего образования Республики Казахстан в условиях автономии вузов // Вестник университета «Туран». — 2018. — №2 (66) — С.249-256.

2 Каренов Р.С. Экономическая оценка потенциала мировых запасов нефти и обобщенные оценки ресурсов углеводородных топлив в отечественной практике //Вестн. Карагандинского ун-та. Сер. Экономика. — 2019. — №2(82). — С.41-54.

Для материалов конференций, сборников трудов и т.д.: Фамилии и инициалы авторов. Название статьи // Заглавие издания: Вид издания. — Место, год издания. — Том. — Номер. — Страницы.

Например:

3 MakyshS.B., MukhatayG. The European Central Bank's non-standard monetary policy measures: feasible, desirable and effective// Новая индустриализация как драйвер экономического роста в Казахстане в условиях глобализации: Сб. материалов межд. науч. конф. молодых ученых. – Астана: Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева, 2019. — С.117–125

Для материалов с интернет источника:

Например:

4 Соколовский Д. В. Теория синтеза самоустанавливающихся кулачковых механизмов приводов [Электрон. ресурс]. – 2016. – URL: http://bookchamber.kz/stst_2006.htm (дата обращения: 12.03.2019)

Иностранная литература оформляется по тем же правилам.

Рекомендуется представлять единый список литературы к работе в целом. Список обязательно должен быть пронумерован. Каждый источник упоминается в списке один раз, вне зависимости от того, как часто на него делается ссылка в тексте работы.